



LETO XXVII.

JUNIJ

1978

NAROČI IN BERI !



Pri MISLIH lahko naročite razne DOKUMENTARNE KNJIGE, ki so izšle v svobodnem svetu po revoluciji in zgovorno služijo za razumevanje najtežjih let slovenskega naroda (1941—1945). Doma te prilike nimajo niti študentje. Pa je prav, da spoznamo dobo tudi iz svobodnih virov. Vse te knjige so prispevek objektivni slovenski zgodovini, ki bo nekoč napisana brez krivljenja resnice. Le taka zgodovina more biti pot k rešitvi in nadaljnjemu zdravemu življenju našega naroda. Pa tudi osebno nam ne sme biti vseeno, ali smo o dogodkih pravilno poučeni, ali pa nosimo v sebi popolnoma napačno sliko. Z njo delamo hudo krivico mnogim, ki so pravočasno spoznali komunizem in za domovino žrtvovali vse, danes pa so podlo ožigosani kot sovražniki naroda. Zelo smo ozki, če iskreno ne iščemo resnice in se ji bojimo pogledati v obraz ter jo tudi sprejeti.

Trenutno imamo na razpolago sledeče dokumentarne knjige:

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (izjava prič o teharskih dogodkih v letu 1945) — cena dva dolarja.

TABORIŠČNI ARHIV PRIČA — 1., 2., 3., in 4. zvezek (zbral dr. Filip Žakelj). Vsaka knjiga po štiri dolarje.

REVOLUCIJA V HOTEDRŽICI (Siena Blažič) — Cena \$2.—

Poština pri gornjih cenah ni vključena.

Ostale dokumentarne knjige (**BELA KNJIGA, REVOLUCIJA POD KRIMOM** . . .) so nam pošte in čakamo novih pošilk.

LETOŠNJE KNJIGE CELOVŠKE MOHORJEVE DRUŽBE (štiri knjige) so še na razpolago po naših verskih središčih. Cena celotne zbirke je letos devet dolarjev. Poština v tej vsoti ni vključena. Pohitite z naročbo, da ne boste prepozni!

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA, I. in II. DEL (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I. and PART II.) — glej stran 185!

ANGLEŠKO-SLOVENSKE in SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi. Žepna izdaja. Cena \$7.— (poština posebej).

ANGLEŠKO-SLOVENSKE SLOVAR (Grad-Skerj-Vitorovič, druga izdaja), velikega formata s 1120 stranmi, vezan — \$12.— (poština ni vključena).

SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR (Janko Kotnik). Cena \$10.— (poština ni vključena).

ANTHOLOGY OF SLOVENIAN AMERICAN LITERATURE (V angleščini. Edi Gobetz in Adele Donchenko) — Cena \$7.—.

ŠKOF ROŽMAN, I., II., in III. knjiga — glej stran 178!

LJUDJE POD BICEM (Odlična trilogija izpod peresa KARLA MAUSERJA iz življenja v Sloveniji med in po vojni) — Cena vseh treh delov brez poštine je \$9.—. (Nova pošiljka je pravkar dospela!)

OČE UBOGIH — Vincencij Pavelski (Življenjepisno povest o svetniku je napisal znani pisatelj Wilhelm Hünermann). Cena vezani knjigi \$3.50, nevezani \$2.50.

GLEJTE, ZE SONCE ZAHAJA (Pisatelj Franc Sodja CM lepo osvetli starost). Cena \$2.— in \$3.— (v platno vezana).

V ZNAMENJU ČLOVEKA (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50

STARA IN NOVA PODOBA DRUŽINE (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50.

ZAKONCA — SE POZNATA? — (Vital Vider) — cena \$1.00.

KO SE POROČATA — LJUBEZEN IN SEKS (Dr. Stefan Steiner) — cena \$1.50.

SKRIVNOST VERE — cena \$1.00.

TRPLJENJE KRISTUSOVO UTRDI ME — cena \$1.50.

*

V zalogi imamo tudi stenski slike **MARIJE POMAGAJ** in pa **SVETOGORSKE MATERE BOŽJE** v barvah. Cena vsake je s poštnino vred dva dolarja. Ena kot druga bi bila lep okras izseljenskega doma.

MISLI

(THOUGHTS) — INFORMATIVNI MESEČNIK
ZA VERSKO IN KULTURNO ŽIVLJENJE SLOVENCEV V AVSTRALIJI
USTANOVljen LETA 1952 — Izdajajo slovenski frančiškani

Urejuje in upravlja: Fr. Basil A. Valentine, O.F.M.,
19 A'Beckett Street, KEW, Victoria, 3101 — Tel. 861 7787

Naslov MISLI: P.O. Box 197, KEW, Victoria, 3101

Rokopisov ne vračamo. Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema.

Letna naročnina \$4.00 se plačuje vnaprej (v Avstraliji \$6.00, letalsko s posebnim dogovorom)

Tiska: Polyprint Pty. Ltd., 7a Railway Place, Richmond, Victoria, 3121

ISKALCI SMO...

V BISTVU je življenje neprestano iskanje, iskanje za rešitvijo težkih socialnih problemov, ki premikajo svet, iskanje resnice, iskanje osebnega in splošnega miru. Globoko v srcu ob vsej navezanosti na ta svet želimo doseči kraj, kjer ni več iskanja, temveč samo videnje.

Ta misel mi vselej vstane, ko se v slovenski skupnosti spominjamo žrtev revolucije in še posebno tistih tisočev, ki so bili vrnjeni iz Vetrinja. Z nami vred so iskali resnico, polno svobodo, iskali rešitev za toliko vprašanj, ki so dušile slovenski narod v tistem času. V veliki zmedi takrat, v nastopu tolikih krivih prerokov, v nasilju, ki si je nadelo masko rešitelja, so gledali v taisto luč, v katero gleda vsak Slovenec, ki veruje v duha.

Niso zgrešili svojega iskanja, prišli so v videnje, ki ga mi nimamo. Njih iskanje je bilo nevidno seme, ki je leglo v duše vseh, ki so ostali pri življenju, tudi v brazde tistih, ki so bili rojeni šele tedaj, ko so bili Iskalci že pomorjeni. Iskreno iskanje, tudi če umorjeno, ima neznansko moč in požene mladike celo tam, kjer bi človek ne pričakoval. Danes poganja celo v mladem rodu, ki pozna preteklost le iz knjig.

Iskreno iskanje nikdar ne ločeva, temveč vedno združuje. O, da bi mi v teh težkih časih, v katerih živimo, znali od mrtvih prevzeti to dragocenost — vrednost iskrenega iskanja. Ne iskanja v napuhu, ne iskanja v osebno zadoščenost, niti iskanja v opravičilo. Iskreno iskanje je pobiranje zlatih drobcov vseh tistih vrednot, ki so razsute v vsakem času, v ljudeh in v njih delih.

Če bomo iskreni iskalci, bomo deležni tudi videnja, ki ga mrtvi Iskalci že imajo. Videnje prinaša mir in ubranost, skladnost misli in načrtov in skladnost je temelj za resnično skupno življenje. Vsaka druga pot je odmiranje in razpadanje.

Ne govorimo o mrtvih iz navade, samo zavoljo tega, da spomin ostane. Kaj bi spomin, če ne more roditi miru, niti ubranosti?

Spomin je lep le tedaj, če je živ. In če je živ, mora roditi.

KAREL MAUSER

Dodatek urednika: Za uvodne besede te številke sem uporabil globeke pa obenem tako preproste in razumljive misli pokojnega Karla Mauserja. Z njimi nam hoče poglobiti vero v duha, ki naj nas — četudi raztresene po svetu — družijo. Z njimi nas hoče zbuditi, da ne ostanemo samo ob junijskih spominih, ki tako lahko samo zagore in spet ugasnejo — za dolgo leto, do prihodnje obletnice vetrinjske tragedije. Tak spomin res ne more ničesar roditi.

Iskalci moramo biti, iskreni in vztrajni iskalci, kakor v juniju, tako tudi ostale mesece v letu. Vsak iskalec pa je nujno tudi pričevalec. Nihče nam ne more te naloge odvzeti, niti sami si jo ne moremo odvreči, — ne kot posamezniki, pa tudi ne kot narodna skupnost, če smo zares iskreni. Samo v tem duhu pisana zgodovina je nepotvorjen zapisnik in ne dela krivic nikomur.

Naj tudi naš junijski spomin obrodi obilo sadu!



L. 27 — JUNIJ 1978 — ŠT. 6

VSEBINA:

Iskalci smo

— Karel Mauser — stran 161
Vetrinjski psalm (odlomek)

— Jeremija Kalin — stran 162
Kratke o duhovnih poklicih

— A. K. — stran 163
Djilasov "VOJNI ČAS"

— V. A. — stran 164

Ob visokem jubileju
— Jaka Naprošen — stran 166

Kupčija s Satanom
— F. Oursler — stran 168

Nova kolonizacija Afrike?
— stran 170

Četrti mladinski koncert
— P. Stanko in P. Lovrenc

— stran 171
Izpod sydneyjskih stolpov

— P. Valerijan — stran 172
Izpod Triglava — stran 174

"Glejte, da vas kdo ne premoti!"
(Adventisti) — stran 176

Ob izidu sklepne knjige
(Škof Rožman, III. del)

— stran 178
Pogumna mati

— K. G. — stran 179
P. Bazilij tipka . . . — stran 180

Pota božja (povest - nadaljevanje)
— Srečko Selivec — stran 182

Umrli je mariborski škof
— stran 182

Naše nabirke — stran 184
Z vseh vetrov — stran 186

Kotiček naših malih — stran 188
Križem avstralske Slovenije

— stran 189



Vetrinje!
 Tabor izdanega Človeka!
 Sramoten žig v čelo Evropi!
 Tenčica črna čez lice Sloveniji!
 Nož skozi srce Materinje!
 Vetrinje!
 Joj! Joj!
 S hizopom jih pokropi!

*S hizopom jih pokropi —
 te mrtvaške križevopotce,
 nage mučenike
 skozi ječ krike,
 povezane kot na povodce
 na blede žice,
 zasramovane, zapljuvane v lice,
 zlakotnele, poniževane,
 na vretena natezane,
 razčetrverjene in razrezane*

*in v srce zaklane,
 pognane v hribe
 pod nože kot pod gole šibe,
 tirane nad brezen obronke
 s telesi kot rože potonke,
 a s streli v vratove
 vržene v podzemske rove,
 v jame in prepade,
 med kamenje in gade,
 kopa h kopi,
 krvava reka . . .
 O zemlja slovenska,
 kdaj boš zrna semenska
 dvignila iz jame katynje?*

Vetrinje!
 Tabor ubitega Človeka!
 Sramoten žig v čelo Evropi!
 Tenčica črna čez lice Sloveniji!
 Nož skozi srce Materinje!
 Vetrinje!
 Joj! Joj! Joj!
 S hizopom jih pokropi!

Vetrinjski psalm

(Odlomek za junijsko obletnico)

*S hizopom jih pokropi,
 z vejico roženkravta in rožmarina,
 z blagoslovljeno vodo slovenskega spomina,
 to slovensko vojsko
 in njih muko herojsko!
 Njih rane — kot škrlat krvave —
 bolj kot sneg se bodo blestele od Slave
 na našem nebu v lesketu
 v vek iz veka
 kot mavrica po vesoljnem potopi —
 v bleskih ran žareči Geniji
 Ljubezni Domovinje!*

Vetrinje!
 Tabor spečih vojščakov: zagrinja jih Zemlje plast,
 ležeče ob Matjažu v pričakujočem krogu,
 da vstanejo z njim, ko odpre jim čas veka
 v Ponos in Čast

Sloveniji!
 Evropi!
 Svetu!
 Bogu!

JEREMIJA KALIN

Kratke o duhovnih poklicih

Nekaj misli ob mesecu novomašnikov.

PETNAJSTLETNI Miran je že nekaj časa nekam skrivnosten. Mama sluti, kaj ga muči: odločiti se mora za poklic, za vstop v življenje. Katero pot bo ubral? Kako naj to ve petnajstletnik, ki ne pozna življenja in ne njegovih dostikrat skrotovičenih poti?

A mama sluti še nekaj več: da njen prvorojenec sliši neko skrivnostno vabilo. Ko se ji fant naposled odkrije in pove, da bi rad šel v semenišče, se njeno srce najprej razveseli: prav tega si je na tistem želela, dasi še sebi ni priznala. A takoj vztrepeti: kaj pa oče? Saj je veren, toda ali bo njegova vera dovolj močna, da bo premagala "realizem": kot "trezen možakar" želi svojemu sinu najprej "življenjsko varnost", službo, dohodke, položaj v družbi . . . Želi mu seveda, da bi bil tudi kristjan — a da bi zaradi vere toliko tvegati?

Materina bojazen se je izkazala za utemeljeno: oče je odločno odbil vsako misel na semenišče. Ko bi vedel, je rekel, da bo fant zares vztrajal, bi privolil; ne more pa dopustiti, da bi imel sina, ki bi nekaj začel, a ne dokončal . . .

Ko bi Miran bil popolnoma trden in vztrajen, bi si najbrž le priboril očetovo privoljenje. A kdo more zahtevati trdnost od petnajstletnika?

—O—

Koliko poklicev je zamrlo zaradi strahu: Kaj, če ne bom zdržal? Kaj, če ne bo zdržal?

Tudi duhovniški poklic je tveganje. Toda v katerem poklicu tveganja ni? Vse šole priznajo tako imenovani osip: v osnovnih in srednjih šolah ga štejejo v odstotkih, na visokih šolah štejejo tiste, ki so zdržali do konca. In vendar se študentje pridno vpisujejo tudi tja: Ko ne bi nihče tvegati, bi nekaterih zelo potrebnih strokovnjakov že zdavnaj zmanjkalo.

Osip v semeniščih je na splošno manjši. A še ta ne predstavlja čiste škode. Fantje končajo vsaj šolo, ki jim bo vedno prav prišla. Tako je neki maturant, ki je že vedel, da ne bo šel dalje v bogoslovje, vseeno prosil, da bi do konca leta ostal v zavodu, češ: Sošolci, ki so se vpisali istočasno z menoj na gimnazijo, so že vsi obesili šolo na klin in tudi z menoj bi bilo tako, ko bi ne bil tukaj . . .

Veliko odličnih strokovnjakov na raznih področjih je začelo svojo pot v semenišču. Ko so uvideli, da to ni njihova pot, so se preusmerili in koristili skupnosti druge. Ko pa ne bi bili šli v semenišče, bi mnogi od njih nikoli ne mogli razviti svojih darov.

—O—

"Na noben način ne bi v hiši hotel imeti sina, ki je mislil biti duhovnik, pa tega ni dosegel", je izjavljal oče nekega kandidata za semenišče.

Zakaj tega ne bi prenesel? Ker je ta oče pod vplivom



splošnega mnenja naših vernikov. Večkrat namreč z očitkom gledajo na fante, ki so pustili bogoslovje.

Z ene strani je to znamenje, da duhovniški poklic visoko cenijo in da si duhovnikov želijo. Nerazpoloženi so do tistih, ki so jih v pričakovanju — razočarali. Razočaranje je vedno znamenje neuspešne ljubezni. Z druge strani pa je takšno nerazpoloženje znamenje nedozorelosti: naravno je, da vsi ne morejo vztrajati. Pred duhovništvom je dolga preizkušnja in preizkušnja je pač za to, da more pravočasno odstopiti, kdor nima resničnega poklica. Tiste, ki so odstopili, moramo sprejemati z razumevanjem. Na ta način bomo tudi drugim pomagali, da se bodo lažje odločili za poizkus — in gotovo bodo vsaj nekateri, če že ne ravno mnogi, tudi uspeli.

—O—

"Če boš spoznal, da nisi za to, kar pridi domov, vedno te bomo z veseljem sprejeli!" je govorila mati sinu bogoslovcu. "Toda pridi, dokler je še čas! Ko boš enkrat duhovnik, bodi zvest do smrti! Rajši bi umrla, kot pa dočakala sina, ki ni držal svoje obljube! . . ."

To tveganje je mnogo težje. Marsikatera mati in oče trepetata: kaj če sin ne bo zvest? Zato bodo verni starši in vse občestvo res iz srca molili za zvestobo tistih, ki so se dokončno izročili Kristusu, da po njih nadaljuje svoje poslanstvo. Nič ne bo napak, če si prav v tem vsi izprašamo svojo vest: Ali kaj molimo za duhovnike? Znamo čeznje govoriti, pogrevati njih napake, znamo se pohujševati — le v molitve jih pozabljamo vključevati . . .

Zaradi strahu, kaj bi se moglo pripetiti, pa nihče, najmanj starši, ne bi smel zavirati duhovniških poklicev. Kje v življenju ni tveganja? Ko se dva poročita, prav tako nihče ne more stoočstno napovedati, kakšno bodočnost si pripravljata. Kakšna okrutna razočaranja in kako nepričakovane obrate prinese včasih življenje! Bomo potem zaradi strahu prenehali s porokami? Ne bomo imeli več otrok, ker ne vemo, kam se bodo v življenju obrnili? Nesmisel!

Brez tveganja ne bi bila pozidana nobena hiša, nobena tovarna; brez tveganja ne bi bila napisana nobena knjiga, izdelan noben film. Brez tveganja se ne bi zgodilo na svetu nič velikega.

Življenje je tveganje. Kjer ni tveganja, je smrt — konec življenja.

—O—

“Doma te rabimo, ne damo te s kmetije”, je odločno pribil veren kmet.

Fant bi imel veselje za šole in duhovništvo, za kmetijo ne. Ko je bilo prepozno za šole, je postal poklicni voznik. Doma ga malo vidijo, še manj čutijo njegovo pomoč pri delu.

Ena župnija pa je le brez duhovnika . . .

Ali v naših zdomskih razmerah: “Le naj gre delat, star je dosti, pa naj prinese svoje dolarje k hiši! Enkrat bo tako vse njegovo . . .”

Ob stalnih mislih staršev na denar in materialne dobrane mora zamreti sleherna želja po duhovniškem poklicu. Pravzaprav po slehernem, ki je zvezan z leti študija. Poudarek je na delu in denarju danes, ne čez de-

set let. Tako smo izgubili že marsikaterega strokovnjaka na raznih poljih — pa morda tudi izseljenskega duhovnika v zdomstvu vzgojenega . . .

—O—

“Le drži ga!” je svetovala “krščanska” mati hčerki. “Bogoslovci so dobri fantje. Težko boš dobila boljšega . . .”

Ob spoznanju, da nekoga kliče Bog, se mora zamisliti on sam in pa seveda tudi vsi tisti, ki bi mogli tako ali drugače ovirati njegovo pot. Pretehtati morajo koristi, ki bi ga božjem ljudstvu prinesel nov duhovniški ali redovniški poklic. Ob treznem premisleku se bodo sebične težnje po osebni sreči pogosto znale umakniti večji vrednoti — koristi vsega božjega ljudstva. Na to bi morala misliti tudi “krščanska” mati in njega hči . . .

A. K.

DJILASOV “VOJNI ČAS”

MISLI še niso omenile zadnje knjige Milovana Djilasa, bivše Titove “desne roke”, kakor so ga imenovali ob pričetku nove Jugoslavije. Izšla je lansko leto v New Yorku, v angleščini kot ostale Djilasove knjige. Njen naslov je **VOJNI ČAS**, obsega 470 strani in opisuje dobo od 1941 do 1945 leta. Pred njo sta v tej zbirki zgodovinskih dogajanj izšli že dve knjigi: **DEŽELA BREZ PRAVICE** se nanaša na dobo do leta 1929, **SPOMIN REVOLUCIONARJA** pa na razdobje 1929—1941. Napovedana je še četrta knjiga z opisom od leta 1945 do januarja 1954, ko je bil Djilas izgnan iz jugoslovanske komunistične partije.

Knjiga je, kot so ostala Djilasova dela, pisana z zornega kota prepričanega dasi razočaranega revolucionarja-komunista. V njej kljub svojemu prepričanju z gnusom odkriva tudi nekatere partizanske vojne zločine in ob koncu knjige brez ovinkov izpoveduje, da “s svojim sedanjim pogledom na preteklost ne bi mogel delati, kakor sem delal med vojno in neposredno po njej”.

VOJNI ČAS je vsekakor zanimiva knjiga, ki prikaže in dovolj zgovorno potrdi za resnico veliko dogodkov, o katerih jugoslovanska zgodovina “osvobodilnega boja”, kot imenujejo dobo revolucije, noče slišati. Morda prav zato, da bi zmanjšal pisateljevo verodostojnost, beograjski tisk oglašča Djilasa za “čvekača” in za “patološki tip”, ki je “prodal svojo dušo” (Večernje novosti). Lani ga je osebno tudi Tito znova kritiziral, češ “razočaran nad težavami in kontradikcijami naše socialistične graditve, in verjetno zaradi slabotnega značaja, je Djilas padel pod tuji vpliv in postal odpadnik komunističnega gibanja” (beograjska Borba). Vendar Djilas tudi v tej knjigi jasno dokazuje, da samostojno misli in da veliko ve — je bil pač med vrhovi. Gleda s svojega vidika, a popisuje odkrito. Kljub temu so nekateri bralci knjige izrazili vtis, da je morda zamočlal kaka dejstva, znana

le njemu, Titu in najožjim voditeljem revolucije. A to ne zmanjša resnice njegovim izjavam.

Za zgodovinarja — pa tudi za nas vse — so v knjigi **VOJNI ČAS** važne Djilasove **potrditve množičnih pokolov**, ki so se dogajali v Jugoslaviji (in tudi po Sloveniji) po koncu druge svetovne vojne skozi skoro vse leto 1945. Djilas piše odkrito, ne prikriva teh moritev in jih ne opravičuje; tudi se ob njih ne izgovarja z nevednostjo, kakor se je pred tremi leti Kocbek. Na strani 419 govori brez ovinkov o mnogih primerih “**kolektivnih pobojev**” nasprotnikov, čim se je partija leta 1945 polastila oblasti. Množične poboje označuje kot “**pravo mrzlico**”, ki je zajela zmagovalce.

“Poskušal sem prepričati svoje tovariše in sebe, da je kolektivno pobijanje, brez preiskav, nesmiselno in nasprotno našemu učenju, naši veri v ljudstvo — toda bili smo siti vsega . . .” piše Djilas. “Tako se je začela množična likvidacija naših nasprotnikov”, ugotavlja in nadaljuje: “. . . Kdo je izdal ukaz za to iztrebljenje? Kdo ga je podpisal? Ne vem. Mislim, da pismenega ukaza ni bilo. Z ozirom na strukturo oblasti in na verižno poveljstvo nihče ne bi mogel izpeljati tako velikega podvzetja brez odobrenja od zgoraj. Prevladovalo je ozračje maščevalnosti. Nikdar nismo o tem govorili, ne v Centralnem komiteju partije ali zasebno med seboj. Nekoč sem v kratkem razgovoru — po spopadu s sovjetskimi vodstvom leta 1948, seveda — omenil, da smo takrat šli predaleč, kajti med pomorjenimi jih je bilo veliko, ki so bežali izključno iz ideoloških razlogov. Tito me je takoj zavrnil, kakor da je bil že davno prišel do svojega, dasi slabo opravičljivega zaključka: ‘S tem smo že enkrat za vselej končali! Sicer pa: sodišča, karkršna smo tedaj imeli . . .’ Toda OZNA je nadaljevala s poboji, po svojih često lokalnih in neosnovanih kriterijih, do poznih mesecev 1945, ko je na nekem sestanku

Centralnega komiteja Tito zakričal: 'Dovolj je vseh teh smrtnih odsodb in vseh teh pobojev! Smrtna obsodba že nima več nobenega učinka! Nihče se smrti več ne boji' . . ." (stran 449).

Djilasova knjiga VOJNI CAS potrjuje tudi eno izmed zgodovinskih dejstev, o katerem je v Jugoslaviji strogo prepovedano javno govoriti ter ga je komunistično vodstvo prikrivalo in tajilo: komunistična pogajanja z nemško vojsko v Zagrebu marca 1943. Ko je Walter Roberts leta 1973 v svoji knjigi "Tito, Mihajlović in zavezniki, 1941—1945" to dokaj neznano dejstvo prvič prinesel na dan, ga je jugoslovanska KP napadla, da je ameriški avtor "potvoril zgodovino". Njegovo pisanje naj bi bilo del "splošnih ameriških naporov", da bi umazali Tita in voditelje OF ter dvignili ugled Mihajlovića in njegovih pristašev, kakor je pisala beograjska Borba.

Djilasova knjiga zdaj potrjuje, da je imel Roberts prav: do pogajanj z nemškim okupatorjem je v resnici prišlo. Najprej je šlo za ponudbo zamenjavati vojne ujetnike — Djilas, Koča Popović in Vladimir Velebit so bili poslani urediti zadevo. Med ujetniki je bila namreč tudi Titova žena Herta, doma iz Maribora, s katero je imel tik pred začetkom vojne sina. Herto je hotel Tito, še predno ga je omrežila neka "Zdenka", na vsak način dobiti nazaj. Nemci so mu res ustregli: iz ujetništva so Herto vrnili partizanom.

A kot zdaj Djilas jasno pove, je bil Titov namen vse več kot samo zamenjavati ujetnike in ranjence: za vsako ceno je hotel doseči ustavitev sovražnosti med nemško vojsko in partizani, da bi tako lahko nemoteno uničili Mihajlovićevo kraljevo vojsko. Ko se je Koča Popović vrnil v Titov glavni stan v Bosni, so na prošnjo istega glavnega stana Nemci s svojim letalom prepeljali Djilasa in Velebita iz Sarajeva v Zagreb na pogajanja, ki naj bi pripeljala do prekinitve sovražnosti. Hitlerjev zunanji minister Ribbentrop je ta pogajanja ustavil in s tem prekinil v Titovem štabu predvidene dogovore ne le za ustavitev sovražnosti, ampak

celo dogovore za skupen nastop Nemcev in partizanov proti morebitnemu izkrcanju zaveznikov v Dalmaciji. "Nismo skrivali izjav, da se bomo borili proti Angležem, če se bodo ti izkrcali na dalmatinski obali. Takšne izjave nas niso obvezovale, ker se Britanci še niso izkrcali, smo pa dejansko nameravali boriti se proti njim, če bi — kakor je bilo možno ugotavljati iz njihove propagande in uradnih izjav — poskušali našo moč izpodkopati, se pravi, če bi podprli četnike . . ." (stran 234). In dalje: ". . . Niti mene niti nobenega člana Centralnega komiteja ni pekla vest, da smo s pogajanj z Nemci lahko izdali sovjete, internacionalizem ali svoje končne cilje. Vojaška nujnost nas je k temu prisilila. Zgodovina boljševizma — tudi ne všteti Brest-Litovskega dogovora in Hitler-Stalinovega pakta — nam je nudila obilico precedentov. Pogajali smo se v največji tajnosti. Med vrhovnimi vodji ni bilo nobenih razlik, razen da sva Ranković in jaz bolj dvomila nad uspešnostjo kakor Tito. V daljše premirje in na širši dogovor pa nihče ni verjel . . ." (stran 244).

Ko bravec premisli težo teh izjav, se ne čudi, da žele o vsem tem doma raje molk, saj postavlja borbo proti okupatorju in sodelovanje z zavezniki v kaj čudno luč: šlo je očitno le za revolucijo, vzpostavitev komunizma. Za ta cilj je bilo dovoljeno vse, celo ponujena roka okupatorju, žig izdajalca vsakemu, ki si je borbo za svobodo drugače predstavljal, in končno množični pokoli . . .

Veliko nam je z vsem tem razkril Djilas. Pri njegovih izjavah se ob vsakoletnem junijskem spominu tisočev po končani vojni vrnjenih in brez sodbe nečloveško pobitih človek samo zamisli. Božji mlini meljejo počasi, pa gotovo. In poslužujejo se celo sinov revolucije, da postavljajo na laž mit ter potrjujejo utajena dejstva. Tri desetletja, pa prihaja na dan resnica za resnico tudi za tiste, ki so jih doma drugače učili — če seveda resnico hočejo sprejeti.

Resnico je mogoče samo utajiti za nekaj časa — ubiti je ne moreš, ker je večna . . . V. A.



*Svobode naše jabolko je zlato
nam zakotalilo se v kri in blato,
in preden spet zasiže v čisti slavi,
vsi bomo blatni, ah, in vsi krvavi . . .*

OTON ŽUPANČIČ

OB VISOKEM JUBILEJU

Letos 10. maja je minilo 750 let, kar je bila ustanovljena današnja mariborska škofija. Dolga doba, pestra zgodovina, obenem pa tudi obdobje mnogih zrelih duhovnih sadov te naše štajerske cerkvene pokrajine. Visoki jubilej proslavljajo s posebno duhovno prenovno božjega ljudstva, ki danes živi na njenem ozemlju — in tudi na to bi radi spomnili s tem člankom zlasti vse bivše mariborske škofljane, danes raztresene po peti celini.

PRVO SEME

ZGODAJ je dobila dežela bodoče mariborske škofije seme krščanstva. Mlade krščanske skupnosti so zacvetele že v rimski dobi, pred preseljevanjem narodov in prihodom Slovencev. Iz zgodovine sta nam znani dve antični škofiji, Poetovio in Celea, današnji mesti Ptuj in Celje. Cerkveni učitelj sv. Hieronim v svojih spisih omenja ptujskega škofa Viktorina, mučenca iz Dioklecijanove dobe. Razen njega je znan še Aprijan, ki je leta 343 sodeloval na cerkvenem zboru v Sofiji. Ptujška škofija je verjetno prenehala okoli leta 380, ko so mesto porušili Goti. Izkopanine v današnjem Celju pa pričajo, da se je takratna rimska naselbina kraja seznanila s krščanstvom že v tretjem stoletju. Izročilo pripoveduje o celjskem škofu Maksimilijanu, ki naj bi umrl mučeniške smrti nekako v istem času kot ptujski Viktorin.

V šestem stoletju so se na ozemlju pričeli naseljevati poganski Slovenci. Mednje se je na območju današnje mariborske škofije krščanstvo širilo z več strani. Iz Salzburga so med karantanske Slovence prišli irski menihi. Od Gospe Svete, sedeža pokrajinskega škofa sv. Modesta, se je misijonsko delovanje Salzburga raztegnilo na vse Slovence severno od Drave. Južno od Drave so v skladu s pogodbo, ki jo je leta 811 potrdil Karel Veliki, oznanjali krščansko vero oglejski misijonarji, predvsem benediktinci iz Štivanja. Razmejitve po Dravi, ki se je s kratkim presledkom obdržala skoraj tisoč let, je Slovence razbila na pripadnost dvema metropolijama zunaj slovenskega ozemlja. Kako vse drugače bi potekala zgodovina našega naroda, če bi se zibelka našega krščanstva, Gospa Sveta, takrat mogla razviti v škofijo, ki bi združila vse pokristjanjene Slovence!

Misijonsko delovanje svetih bratov Cirila in Metoda z oznanjevanjem in bogoslužjem v domačem jeziku je pomenilo za Slovence poglobitev vere. Cerkev se je med našimi predniki s tem močno okrepila. Ko je leta 869 Metod postal sremsko-panonsko-moravski nadškof, je k tej slovenski metropoliji spadala tudi slovenska Panonija kneza Koclja. Žal ne za dolgo. Po Metodovi smrti je Salzburg spet obnovil svojo cerkveno oblast severno od Drave, vmes pa so posegli še Madžari, ki so priključili pod svojo upravo prekmurske Slovence.

USTANOVITEV ŠKOFIJE

Zgodovinski datum, ki ga danes mariborska škofija obhaja, je dan 10. maja 1228. Ta dan je salzburški nadškof Eberhard II. izdal listino, s katero ustanavlja ško-

fijo s sedežem v Št. Andražu v Labotski dolini na Koroškem, kjer je bil od leta 1212 kapitelj redovnih kanonikov. V ustanovni listini pravi, da je "spoznal, da njegove moči ne zadoščajo za vodstvo poverjene mu črede, zato želi delo razdeliti". Toda za navidezno plemenitim namenom so tičali drugačni razlogi: Salzburg je predvsem hotel uveljaviti svojo moč nasproti koroškemu in štajerskemu vojvodu. Če bi ga vodili iskreni verski nagibi, bi v obsežni dvojezični metropoliji ustanovil cerkveno središče za Slovence na primernejšem kraju. Tako pa je bila novoustanovljena škofija majhna — njen obseg komaj sedmih župnij je bil določen šele z listino, izdano v Brežah leta 1244 — in je bila praktično bolj namenjena priseljenim Nemcem kot pa slovenskim domačinom.

Ustanovna listina je posebej poudarila popolno odvisnost lavantinskih škofov od Salzburga. Imenovanje škofa v Št. Andražu je salzburški nadškof pridržal sebi in vsak novoustoličeni škof mu je bil dolžan priseči zvestobo.

Posvetitev prvega lavantinskega škofa Ulrika, župnika iz Hausa v Aniški dolini, je bila na moč slovesna. Bila je v Straubinu ob Donavi na Bavarskem. Poleg salzburškega nadškofa Eberharda se jo je udeležilo osem škofov, kralj Henrik (sin cesarja Friderika II.), trije nadvojvodi in mejni grof. Dr. Franc Kovačič je v svoji zgodovini škofije ob tem dogodku napisal: "Ko bi bilo dano tem odličnim gostom z duševnim očesom prodreti časovni zastor bodočih stoletij, bi bili pač osupnili nad vlogo, ki jo je božja Previdnost namenila tej škofiji! Videli bi, kako izbira v daljnih stoletjih krog sebe in dviga iz ničnosti od mogotcev tega sveta teptano in zaničevano slovensko ljudstvo!"

GALERIJA ŠKOFOV

Ker so bili zaradi malega obsega škofijski dohodki majhni, so se mnogi lavantinski škofje prve dobe udeleževali tudi v politični in diplomatski službi. Zgodovinar Kovačič našteva od ustanovitve škofije pa do konca 16. stoletja 33 škofov, od začetka 17. stoletja do danes pa jih je še 24, skupno torej 57, dva od njih po dvakrat. Naj omenim samo nekatere!

Zanimiv je primer sedmega lavantinskega škofa. Konrad je bil prvi škof lavantinske škofije, pri katerem imenovanju je imel besedo tudi apostolski sedež, ne le Salzburg. Ravno se je mudil v Rimu na nekem posredovanju in tam je bil na cesarjevo priporočilo ime-

novan za škofa, ko še niti ni bil duhovnik, zato so mu morali najprej podeliti mašniško posvečenje. Konrad je bil tudi prvi lavantinski škof, ki je kasneje postal salzburški nadškof.

Enajsti škof Ditrich je dobil leta 1318 od cesarja naslov "knez" zase in vse svoje naslednike. Pa je že njegov prvi naslednik, škof Henrik II., kljub knežjemu naslovu ali pa morda prav zaradi njega, žalostno končal: v Dunajskem Novem mestu so ga oropali in ubili. Tudi petnajsti škof, Henrik IV. Krapff, je umrl tragično: ko je v Muravi na Gornjem Štajerskem jezdil preko mostu, se je splasil konj in ga vrgel v Muro, kjer je utonil.

Eden najznamenitejših škofov prvega obdobja je bil petindvajseti, Rudolf Rudisheim, diplomat visoke izobrazbe, ki je za apostolski sedež izvršil več pomembnih posredovalnih nalog. Tudi njegov naslednik Janez Rott je bil zelo izobražen, četudi iz preproste čevljarke družine. Ta je vodil škofijo v času najhujših nesreč, zlasti turških vpadov v Labotsko dolino. Zaradi spora med cesarjem in salzburškim nadškofom je št. Andraž zasedla in oplenila tudi cesarska vojska, za njo pa so v Labotsko dolino vdrli še Madžari pod vodstvom kralja Matjaža ter pobrali ostalo.

Visoko se je povzpel devetindvajseti škof, Lenart Perwerl, ki ga je oglejski patriarh imenoval za svojega vikarja avstrijskega dela patriarhata. Tako je postal, dasi škof male in same na sebi nepomembne škofije, kaj pomembni cerkveni voditelj obširnega ozemlja, kateri velik del je danes res v mejah lavantinske škofije. V njegovih zapiskih beremo, kako je blagoslovljal po turških vpadih uničena ter znova zgrajena svetišča in oskrunjena pokopališča, posvečeval nove altarje ter kapele . . .

Po vsestranski dejavnosti je posebno znan škof Jurij Stobej (1584—1616), ki je bil nekaj časa tudi vojvodov namestnik in odločen delavec za obnovo katoliške vere v deželi. Njegova obširna in temeljita spomenica iz leta 1598 je postala osnova za versko obnovo na Koroškem, Štajerskem in Kranjskem. Zanimivo je eno njegovih poročil papežu, v katerem opisuje lepoto naše Koroške. Pri tem razlaga besedo "lavantinski" kot izpeljanko iz latinske besede "lavare" (umivati), češ, da so nekoč v teh krajih kopali in izpirali zlato . . .

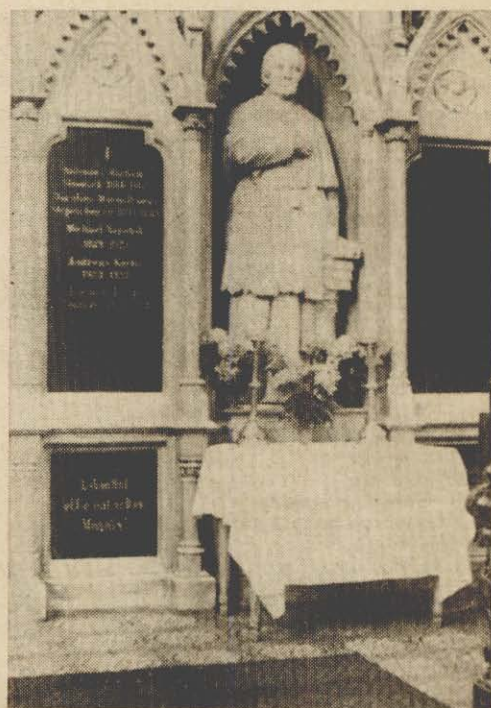
NOVE SPREMEMBE

Velike spremembe je lavantinska škofija doživela v času reform "cesarskega mežnarja", kakor zgodovina imenuje avstrijskega cesarja Jožefa II. Po dolgotrajnih pogajanjih je doslej mala škofija leta 1786 dobila na Koroškem velikovsko okrožje, na Štajerskem pa celjsko. S tem se je dvignilo njeno slovensko prebivalstvo in v škofiji dobilo večino. Leta 1824 zasledimo na sedežu lavantinske škofije tudi prvega zavednega Slovenca: to je bil škof Zimmermann, doma iz Slovenske Bistrice.

Še koreniteje in daljnosežneje kot cesar Jožef II. pa je posegel v razvoj škofije in njenega verskega ter narodnega življenja svetniški škof Anton Martin Slomšek,

ki je sedež lavantinske škofije zasedel leta 1846. Videli smo, kaj bi za slovenski narod pomenila škofija z drugim, pomembnejšim središčem, za katerega bi bil po njegovem najbolj pripraven Maribor. Leta 1856 je Slomšek res uspel s svojimi načrti, obenem je oddal koroške kraje škofiji v Celovcu, od graškega škofa pa je dobil kraje mariborskega okrožja, kjer so prebivali Slovenci. Dne 16. in 20. maja naslednjega leta je oboje, prenos škofijskega sedeža in dogovor razmejitve med tremi škofijami, potrdil tudi Rim. Selitev v Maribor se je mogla dokončno izvršiti šele leta 1859. Severna meja škofije se od takrat v glavnem krije z narodno, na jugu pa je imela za mejo štajersko-kranjsko deželno mejo. Tako je v današnji lavantinski škofiji — od leta 1964 se imenuje uradno "mariborsko-lavantinska" — le še majhen kos njenega prvotnega ozemlja.

Škof Slomšek je z velikopoteznim korakom prenosa škofijskega sedeža in ureditve meja štajerski del slovenskega naroda rešil tujega vpliva. Da je bilo tudi njegovo kulturno delo zlasti z ustanovitvijo naše najstarejše knjižne založbe, Mohorjeve družbe, ogromnega pomena za ves slovenski narod, menda ni treba posebej poudariti. Nam vsem je svetel zgled v svoji narodni zavednosti in ljubezni do materinega jezika, kakot tudi v krščanski gorečnosti in ljubezni do Boga, saj si je s svojim svetniškim življenjem zaslužil ime božjega služabnika in oltarne kandidata. Proces za njegovo proglasitev med blažene in nato med svetnike je v teku.



Spomenik škofa Slomška v mariborski stolnici

Mariborska škofija je spadala pod salzburško metropolijo še vse do leta 1924, ko jo je odlok svetega sedeža podredil sebi. Leta 1968 se je pridružila novoustanovljeni samostojni slovenski cerkveni pokrajini, ljubljanski metropoliji. Tedaj je tudi dokončno vključila v svoje meje župnije na Koroškem in v Prekmurju, ki jih je od konca prve svetovne vojne samo upravljala. Danes je razdeljena na 277 župnij, po ozemlju in po številu vernikov pa spada med večje škofije. Morda bo prišel čas, ko bosta imela vsaj pomožnega škofa zopet Ptuj

in Celje, ali pa bo čas pokazal, da je potrebna delitev mariborske v še dve manjši samostojni škofiji, ptujsko in celjsko.

Mariborska škofija — Slomškova dediščina našemu narodu. Na njenem ozemlju prebiva Slomškov rod vernikov. Kakor je v prejšnjih dobah kljuboval ostalim zgodovinskim pretresom, tako danes kljubuje viharjem modernega časa, ki groze stoletnemu verskemu izročilu. Bog daj, da bi ostal trden in močen, kakor stoletni božji hrami po zelenih štajerskih hribčkih!

JAKA NAPROŠEN

Kupčija s Satanom

MLADEGA kaplana so opozorili, da bo na svoji novi postojanki v predmestni župniji imel veliko dela. V tej zloglasni četrti je bilo več umazanije in zločinov kot v vsem ostalem mestu.

V soparnem popoldnevu je stal na stopnicah svoje cerkve; njegovo telo v črnem talarju je kljubovalo žgoči vročini.

Val cenenege parfuma ga je objel, ko se mu je približalo neko dekle. Kodrasti lasje, povezani z rožnatim trakom, so obkrožali njen obraz, ki je bil videti prileten po izkušnjah, a po letih še silno mlad in prazen. Mačji pogled se je upiral vanj z drznim prezirom. S prsti se je igrala s cingljajočo zapestnico. Nato je zaslišal njen čuden nagovor:

"Oprostite, veliki dečko, nisem prišla semkaj po verskih opravilih . . ."

"Čemu ste torej tu?" je vprašal duhovnik.

"Oh, obljubila sem svoji stari mami, da pojdem v cerkev. To je vse. Čaka za zidom spodaj na cesti in kar prav je, da je prestara za stopnice. Ostanem tu nekaj minut in mislila bo, da sem šla res v cerkev in k spovedi . . ."

Duhovnik si je obrisal potni obraz ter se previdno odkašljajal.

"Poslušaj, otrok . . ." je pričel.

"Recite mi Agata! Moje ime je Agata R . . ."

"Nisem vas hotel vprašati, kako vam je ime", je odgovoril, "toda vedite, da je Agata grško ime in pomeni 'dobra' . . ."

"Vi se norčujete", se je zasmejala. "Nekaj vam hočem povedati: jaz sem najslabše dekle v mestu. Pravkar sem prišla iz dekliske poboljševalnice.

Ste slišali: iz poboljševalnice . . ." je zlogovala.

Ko je odbruhala zadnjo besedo, jo je zabelila s celo ploho nizkotnih izrazov. Mladi duhovnik je spoznal, da je njeno govorjenje le izraz notranjega zaničevanja same sebe in da zato njeno stanje še ni brezupno.

"Vse, kar sem si želela, je bilo, da bi mogla oditi od tam", je nadaljevala. "Zato sem šla v kapelo in prosila Boga. Pa On je bil verjetno preveč zaposlen za dekle moje vrste . . ."

"Je morda rekel 'ne' vašim prošnjam?"

"Ne trdim tega, da bo po vaše. A dejstvo je, da me niso izpustili. Zato . . . — sem se zatekla k hudiču. Molila sem k hudiču . . ."

Duhovnik je prebledel. Bilo je zanj prvo srečanje z res nenavadnim postopkom: z vero, ki se je obrnila k zlu . . .

"Toda", je mirno vprašal, "ali ne zahteva Satan za uslugo vedno kakšno plačilo?"

"Zakaj pa ne? — Obljubila sem mu, če me spravi iz tistega kraja, da mu poklonim devet božjeropnih obhajil. In storila sem tako. Prejela sem obhajilo in preklela Boga. Pa še kako! In veste, kaj se je zgodilo? Ko sem storila to že osemnajstič, sem bila nepričakovano izpuščena na svobodo. Kaj pravite k temu?"

Duhovniku se je ob tem priznanju zazdelo, kot da bi stal pred njim sam Satan. Trepetajoč ji je odgovoril: "Zdi se mi, da je hudič naredil dobro kupčijo. Dal vam je, kar vi imenujete prostost — v zameno vas je dobil za sužnjo . . ."

"Nikar se ne vznemirjajte zaradi tega!"

"Še je čas! Vaša duša še ni izgubljena!"

"Kako morete to vedeti?" je skoraj zakričala v nenadni jezi.

"Čemu ste prišli do te cerkve? Da ustrežete stari materi, pravite. Dobro — gradimo od tul Zame je to znak, da jo ljubite. Kdor pa ljubi, nikakor še ni izgubljen. Dajte mi samo pet minut, skromnih pet minut, pa bo vse izbrisano kakor grde sanje! . . ."

Dekle je vztrepetal, da so zacingljale njene cenene zapestnice.

"Odhajam!" je izjavila. "Vi ne morete ničesar storiti zame!"

"Ostanite in molite! Pojdite v cerkev," je vtrajal duhovnik.

Dekle se je okrenilo brez besed proti cesti.

"Vrnili se boste, Agata! Še nocoj se boste vrnili . . ."

Edini odgovor je bilo topotanje visokih pet navzdol po marmornatih stopnicah.

*

Ko je kaplan stopil v cerkev, da začne spovedovati, si je rekel, da se ta zanemarjeni otrok ne sme pogubiti. In ko je za sabo zaprl vrata spovednice, se mu je zdelo, da se je v njej osredotočil ves boj med dobrim in zlim. Bolj kot kdaj koli prej se je moral boriti proti Satanovim napadom.

Zadeva po vsem videzu ni bila le plod domišljije. Agata R. je morala govoriti resnico, ko je povedala, da je sklenila pogodbo s Satanom. In kdo bi mogel podcenjevati tako priznanje? Duhovnik je prosil za razsvetljenje od zgoraj . . .

Odgovor je bil jasan. Boj je bil mogoč edinole z duhovnim orožjem, z ljubeznijo. In ko je začel spovedovati, prevzet od zaskrbljenosti in žalosti, je vsakemu spovedancu pokori dostavil prošnjo: "Ali bi hoteli ostati v cerkvi in eno uro žrtvovati molitvi? Za dušo, ki je v veliki stiski . . ."

Nihče mu ni odrekel. Neki možki je prosil za en dan odloga, drugi pa so raje odložili svoje opravke. Kmalu so bile prve klopi pred oltarjem natrpane faranov, ki so molili za neznano dušo.

Spovedovanje je bilo končano. Mrak je silil skozi odprta cerkvena vrata, skozi visoka in živo poslikana okna pa je lila v notranjost blede svetloba. Duhovnik je čutil, da se je tej tihi večerni

uri pridružilo nekaj nenavadnega. Kleče pred oltarjem je položil svoje vroče dlani na hladno marmornato obhajilno mizo. S ceste so prihajali oddaljeni kriki poznih prodajalcev, ko je začel moliti prvi očenaš.

Ura je potekala za uro. Noč je prišla končno z zvonjenjem avemarije in mežikanjem plamenčkov sveč. Hrup s ceste je potihnil. Kmalu so zapustili božji hram vsi, razen mladega kaplana. Enkrat se je oglasila sirena in mimo je prihrumel gasilni avto, toda klečeča postava je ostala negibna, kot da ničesar ne sliši. Še vedno je bila tam, ko je prišel cerkovnik, da pogasi svečke in zapre cerkvena vrata.

"Ni treba", je rekel duhovnik, "bom sam zaklenil kasneje . . ." In spet je sklonil glavo ter čakal v molitvi . . .

*

Bilo je že dolgo po polnoči, ko je zaslišal kaplan udarjanje pet ob marmornati tlak. V njegovi duši je vstalo upanje. Nato ga je že znani vonj napolnil z veselo gotovostjo.

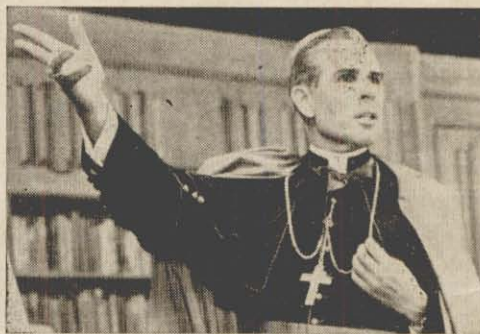
Ni se ganil, ni se ozrl, ko je Agata pokleknila poleg njega. Slišal je, da je začela ihteti . . .

*

"Če bi je ne bil čakal", mi je rekel ta duhovnik več let kasneje, "bi bila našla crkvena vrata zaklenjena. Odšla bi in bi se morda nikdar več ne vrnila. Danes je Agata sijajna ženska."

Mladi duhovnik, ki je to zgodbo doživel, je ameriški škof Fulton J. Sheen, pisatelj številnih knjig ter dolga leta znana radijska in televizijska osebnost.

F. OURSLER



Škof Sheen — ki je več let nosil naslov "Mr. Television", ker je s svojim sporedom pritegnil največ poslušalcev

Telephone Interpreter Service je danes v vseh mestih Avstralije del državnih uslug novonaseljenecem. Pred leti, ko bi bila podobna telefonska služba še mnogo bolj potrebna, Avstralija nanjo žal ni mislila . . .

Na sliki je ena melbournskih prevajalk po telefonu na delu. Za nas je slika zanimiva zlasti zaradi tega, ker je med dolgo vrsto jezikov nad telefonom posebej imenovan tudi naš — "Slovenian". Vzelo je kar precej časa, da smo dosegli to javno priznanje in danes slovenščine ne mečejo več v skupni lonec "jugoslovanskega jezika", ki ga ni.



Nova kolonizacija Afrike?

Ob skromni omembi afriškega problema v rubriki "Z vseh vetrov" zadnje številke sem dobil par prošenj bravcev, naj bi o Afriki kaj več objavil. Rad ustrezem z dokaj informativnim člankom, ki ga je objavila nedavno argentinska "Svobodna Slovenija". — Urednik.

KAKOR so še pred nekaj leti prve strani svetovnega tiska, radio in televizijo polnila poročila o Vietnamu in ostali jugovzhodni Aziji, tako je sedaj že več kot dve leti nazaj stopila na njuno mesto Afrika, bodisi na svobodnem Zahodu kakor na komunističnem Vzhodu.

Afrika je v ospredju svetovnega dogajanja, ker se je spremenila v področje boja med dvema svetovoma, svobodnim in komunističnim na splošno ter ZDA in ZSSR posebej.

Prva od obeh velesil, ki je posegla v Afriko, je bila Sovjetska zveza, dasi ne s svojim lastnim človeškim materialom. S Kubanci je Moskva izkrcala prve neafriške vojaške oddelke na črni kontinent, njim pa sedaj sledijo njihovi sovjetski gospodarji. Afrikanci bi se lahko izognili neafriški intervenciji, če bi hoteli, kljub svoji naklonjenosti levičarskim ideologijam. Tudi vse kaže, da se od Vietnama niso dosti naučili.

V gverilskih akcijah niso evropske, ameriške ali sovjetske oborožene sile — tudi ne kubanske — posebej zaželeni zaveznik. Tudi ne morejo biti tako učinkovite kakor so afriške oborožene sile, ki poznajo krajevne razmere in domače jezike. Toda ko pride do odkritega spopada med rednimi vojskami (bodisi v državljanski ali meddržavni vojni), pa se afriški črnski vodje ne znajo odpovedati skušnjavi za uvoz zunanjih zaveznikov, da bi z njimi premagali nasprotnika.

Začelo se je pred dvema letoma v Angoli, kjer so tri črnske frakcije v medsebojni državljanski vojni — ki sta jo povzročili, da smo si na jasnem, moskovska in kitajska marksistična frakcija — vpoklicale vsaka sebi na pomoč Kubance, Južnoafrikance in evropske vojaške najemnike. Sedaj je v Angoli 19.000 kubanskih vojakov in 4.000 civilistov — torej več, kakor jih je bilo sredi najhujšega državljanskega boja. Prososvjetski marksisti, ki so državljansko vojno v glavnem dobili, se morajo sedaj soočiti s še vedno trajajočo gverilsko akcijo nasprotnikov ter so zato popolnoma odvisni za svoj obstanek na oblasti od kubanskih čet — to se pravi od Moskve.

V Abesiniji se je izkrcalo v prid tamkajšnjemu marksističnemu režimu 10.000 kubanskih vojakov. Kubanski vojaki "svetovalci" se nahajajo tudi v Ugandi, spet drugi Kubanci urijo rodezijsko marksistično gverilo. Dospel se je intervencija zahodnih sil omejila le na vpliv na dogodke preko manjših afriških držav.

V Afriki je tudi okoli 7.000 francoskih vojakov, ki se aktivno udeležujejo proti marksistični gverili v Mavretaniji in Čadu. Vedno bolj so vmešane v razvoj zahodno nastrojene arabske države. Maroške čete in egipčanski piloti so bili lansko leto poslani v Zaire proti invaziji od Kubancev podprte marksistične gverile.

Prej ali slej bosta v vse te spopade aktivno posegli tu-

di ZDA in ZSSR. To se je že zgodilo, n. pr. na takomenovanem Afriškem rogu, kjer so se v pustolovščino prvi spustili sovjeti, ko so njihovi rušilci streljali s topovi na pristanišče Massawa, oblegano od protibesinskih gverilcev. Bil je to prvi direktni sovjetski vojaški poseg v razvoj na afriški celini, se pravi izven Evrazije.

Vsi prej omenjeni vojaški spopadi so na prvi pogled krajevnega značaja, toda ozadje ideologij, ki jih vodijo, jim daje značaj svetovnega pomena. Gre za boj med sovjetskim in svobodnim svetom za črni kontinent.

Nihče ne dvomi, da je Moskva dolga leta pripravljala načrt za osvojitve Afrike, se pravi: za njeno postopno vključitev v sovjetski blok. Moskvi gre za odvzem bogatih rudninskih ležišč svobodnemu svetu in pa za dominacijo nad pomorsko cesto ob Južnem rtiču, po kateri plove srednjevzhodni petrolej v ogromnih tankerjih na svobodni Zahod.

Praznino, ki je nastala v Angoli in Abesiniji, je bilo treba napolniti. Nobena afriška država tega ni zmogla, svobodni Zahod pa ni hotel, ali pa — kar je verjetneje — ni znal. Moskva se seveda ni obotavljala.

Sedanji položaj je skoro na las podoben razmeram v drugi polovici prejšnjega stoletja. V dobi silovite tekme med evropskimi vesilami — takrat brez ozadja marksistične ideologije, pač pa zaradi liberalnega imperializma — je v desetletju 1880 prišlo do prvih spopadov za evropsko gospodstvo nad afriško celino. V dobrem desetletju je bil ves črni kontinent razdeljen med nasprotujočimi si kolonialnimi silami.

Drugi boj za afriško celino se začne sedaj, če se Afrikanci sami ne bodo otrsli svoje nove navade vpo-klica tujih čet na svojo celino. Od prvih takih tujih posegov pa do nove kolonizacije afriških držav, se pravi do njihove ponovne izgube nedavno pridobljene neodvisnosti, je prav kratek korak. In ta kolonizacija bo mnogo hujša od prve, ker ji botruje marksistični imperializem, ki je izrodek in spaček liberalnega imperializma preteklega stoletja.

Od svobodnega Zahoda je odvisno, da do tega ne pride. Na to, da bomo videli, ali je sposoben ohraniti Afriki podarjeno neodvisnost, pa ne bo treba dolgo čakati...

^vČETRTE MLADINSKI KONCERT

PO NASTOPIH v Sydneyu in Canberri bo letos naš vseavstralski koncert zopet v MELBOURNU in sicer med šolskimi počitnicami, NA SOBOTO 26. AVGUSTA.

Koncert bo ostal v obliki natečaja, razsodniki nastopov bodo ocenjevali izvajanje vsake pesmi. Zmagovalec bo skupina (ali posameznik pri petju), katere pesmi bodo zaslužile najvišje skupno število točk. Naj tu zopet poudarimo glavni namen teh koncertov: poživiti slovensko pesem in glasbo med našo mladino, ne iskanje najboljših. Priznanje zmagovalcu res ne more izostati in ima svoj učinek, ni pa nikakor prvenstvenega značaja. Le tako bo ta vsakoletna prireditev mladino združevala, ne pa razdvajala.

Prijavljenci naj upoštevajo tale navodila:

1. Vsaka skupina mora imeti svoje ime.
2. Povprečna starost nastopajočih ne sme biti manj kot 13 in ne več kot 19 let — obe starostni meji dopolnjeni kadar koli v tekočem letu.
3. Člani skupin morajo biti slovenskega porekla (vsaj eden staršev mora biti Slovenec). V izjemnih okoliščinah se dovoljuje druga narodnost: v skupini do pet članov eden ne-Slovenec, v skupini nad pet članov dva ne-Slovenca.
4. Spored treh točk si pripravi skupina sama. Biti mora slovenskega značaja, le ena izmed točk je lahko v duhu in jeziku katerega koli naroda.

5. Spored sme vključevati: a) samo glasbo, b) samo petje, c) petje in glasbo.

6. Solisti (lahko pa tudi duet) morejo nastopiti samo s pevsko točko, s spremljavo ali brez nje. Od dveh pesmi sme biti ena v katerem koli jeziku.

Mladinci, prijavite se kmalu in tudi predložite svoje pesmi! Razume se, da nihče ne bo izvajal pesmi, ki so bile na sporedu že lani ali predlanskim. Tudi ni primer-no, da bi bila ista pesem na sporedu dvakrat isti večer. Pohitite torej z izbiro pesmi in prijavami, da vam ne bo treba zadnji čas spreminjati sporeda, če je isto pesem slučajno že kdo drugih prijavitelcev pred vami izbral in prijavil. Tako boste imeli več časa za vaje izbranih in sprejetih pesmi. Prijavljencem bomo po želji poslali seznam pesmi prejšnjih dveh koncertov.

Prijave pošljite na eno naših verskih središč: Melbourne, Sydney ali Adelaide. Čimprej tem bolje — v olajšanje celotne organizacije.

Slovenskim mladincem širom Avstralije — prisrčen pozdrav!

P. STANKO, Melbourne
P. LOVRENC, Sydney



IZPOD SYDNEYSKIH STOLPOV

Fr. Valerian Jenko O.F.M.
Fr. Lovrenc Anžel O.F.M.
St. Raphael's Slovene Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(Vhod v duhovniško pisarno in stan za cerkvijo!)
Tel.: 637-7147

Slovenske sestre — franciskanke Brezmadežne
St. Raphael's Convent
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
Telefon kot zgoraj.

KRSTA

Simon Anthony Zidar, Fairfield West. Oče **Simon**, mati **Jožefa r. Puhner**. Botrovala sta Ante in Suzi Bošković. — Merrylands, 6. maja 1978.

Robert Fisher, Merrylands. Oče **Ludvik**, mati **Sonja r. Ropos**. Botrovala sta Adolf in Hilda Crnko. — Merrylands, 7. maja 1978.

—O—

SLUŽBE BOŽJE pri Sv. Rafaelu so vsako soboto ob sedmih zvečer (velja za nedeljsko mašo), ob nedeljah pa ob 7.00 in ob 9.30 dopoldne.

IZREDNE službe božje bodo na praznik svetih apostolov Petra in Pavla, četrtek 29. junija ob sedmih zvečer. Ta dan se bomo v duhu pridružili novomašnikom, ki bodo v tistem času v domovini prejeli zakrament mašniškega posvečenja. Pridružili se bomo tudi v veselju sorodnikom teh novomašnikov, obenem pa goreče in iskreno molili za duhovniške poklice. Kako lepo bi bilo, če bi tudi med nami zrastle vsaj nekaj duhovniških in redovniških poklicev! Uslišani bomo, če bomo v ta namen res posvečali svoje molitve in svoje žrtve.

Večerna maša bo tudi na prvi petek (7. julija), ob sedmi uri. Po maši pobožnost z blagoslovom.

WOLLONGONG ima slovensko službo božjo v nedeljo 11. junija (v juliju pa 9. julija) ob petih popoldne v Villa Maria kapeli. Od treh popoldne pa do maše je slovenska šola v Dvorani sv. Frančiška.

CANBERRA ima slovensko mašo v nedeljo 18. junija (v prihodnjem mesecu 16. julija) ob šestih zvečer v Garranu.

NEWCASTLE je za slovensko mašo na sporedu v nedeljo 30. julija ob šestih zvečer v Hamiltonu. Po maši domače srečanje v dvorani.

DVA IZLETA smo priredili za našo mladino med majskimi počitnicami. V soboto 6. maja so se naši mladinci navsezgodaj odpeljali z avtobusom v Snowy Mountains. Spremljala sta jih p. Lovrenc in s. Mirjam. Snega za smučanje in sankanje res še ni bilo dovolj, vendar je bil za večino mladine ta izlet prvo srečanje z avstralskimi planinami in že zato zanimivo. Da so se imeli lepo, menda ni treba posebej povedati.

Drugi izlet je bil dober teden kasneje za Slomškovo šolo, dne 16. maja, v Wombeyan Caves. O tem pa morada kaj prihodnjč.

ODOBRENJI so načrti za našo cerkveno dvorano. Prav med tem mojim pisanjem "izpod naših turnov" je prišlo pismo holroydske občine. Odobritev se tiče za enkrat stavbe na splošno: razsežnosti, predpisov parkirišča in podobnih splošnih pravil občine za javne stavbe. Načrte je v prvi stopnji izdelal arhitekt Jože Jež in jih bo zdaj nadaljeval v vseh podrobnostih. Naj mu že zdaj izrečem zahvalo nas vseh!

Upamo, da bomo v nekaj tednih že lahko zagrabili za delo. Kako hitro bo potem potekalo, je odvisno od vseh sydneyjskih rojakov. Čim bolj se boste zavzeli in darovali v gradbeni sklad, pa tudi podprli naše prireditve v ta namen, tem hitreje bo delo napredovalo. Upajmo na božji blagoslov. Velja pa seveda staro pravilo: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!

Izročimo naše delo v varstvo našemu zavetniku Rafaelu! Prepričan sem, da bo tudi vnaprej bdel nad nami in nas vodil do nadaljnjih uspehov v prid naše skupnosti.

PIKNIK za Sklad dvorane na dan 23. aprila je lepo uspel. Za dobro voljo so poskrbeli Andrejčkovi fantje, ki so nam brezplačno žrtvovali svoj čas in svoje glasbene talente. Naše članice Društva sv. Ane so tudi lepo skrbele za postrežbo. Hvaležni smo jim, kakor tudi vsem gospodinjam, ki so prinesle za prireditev pecivo. Doprinosa za našo bodočo dvorano je bil 915 dolarjev. Hvala lepa in Bog plačaj vsem, ki so s svojim sodelovanjem kakor koli pripomogli k lepemu uspehu!

MATERINSKI DAN je letos padel na binkošno nedeljo. Pri Sv. Rafaelu smo ga proslavili v sklopu s praznično službo božjo, saj še nimamo dvorane, da bi priredili materinsko proslavo z odrskim nastopom. Otroci so se tudi tokrat lepo izkazali ter s svojim petjem in deklamacijami počastili mamice. Po maši pa smo pri-

pravili na cerkvenem dvorišču domači piknik, pri katerem so imeli postrežbo za spremembo "v zakupu" — očetje. Dobro so postregli, zato vsem hvala! Še jih bomo "najeli" . . .

TUDI LETOS bomo z ostalimi slovanskimi narodi proslavili sveta brata Cirila in Metoda in sicer na nedeljo 25. junija ob dveh popoldne v poljski cerkvi v Marayongu. Vsi ste vabljeni, narodne noše pa so še posebej zaželjene. Slovesnost bo vodil sydneyški kardinal Freeman.

NE POZABITE slovensko radijsko oddajo na 2EA! Dne 14. junija bo zopet v priredbi našega verskega središča.

ŽE ZDAJ si rezervirajte sobotni večer 5. avgusta za udeležbo pri domačem zabavnem večeru, ki bo v priredbi Društva sv. Ane v Merrylands Masonic Hall, vogal McFarlane in Pitt Streets. Igrali bodo fantje ansambla "Mavrica". Pridite, ne bo vam žal!

P. VALERIJAN

DODATEK P. UREDNIKA:

Večina bravec MISLI — razen morda sydneyški Slovenci — še ne ve, da je p. Valerijan napisal gornje vrstice tik pred odhodom v bolnišnico, kamor ga je prisilil nenadni težki napad. Pod nožem je bil v ponedeljek 8. maja proti večeru in je slovo od žolča kar dobro prestal. Ko sem ga v petek po operaciji obiskal, je bil mož že zopet nasmejan in pri sebi: poleg brevirja

je prebiral celo Čuješevo slavno slovensko stran v Novo doba. Moram pa dodati, da patra branje Tomažinevega članka očitno ni kar nič vznemirjalo. "Se bo že naveličal . . ." mi je prav mirno povedal.

Menda res. Tudi, sitna večša se končno neha zaletavati v luč, ali pa si celo — osmоди krila . . . Za čuda se je začel Marjanček naenkrat zanimati za MISLI, za nas izseljenske duhovnike in seveda za napredek naših verskih središč — v zadnjem članku pa je svojo posebno skrb "posvetil" sydneyškemu verskemu središču. Pri vsem tem ne more skriti, kaj ga tako zelo muči in žuli. Kje je bila njegova "skrb" ob zidanju cerkve ali ob dokupu zemljišč, saj se doslej ne more g. Tomažin izkazati niti z eno samo potrdilnico, da je za razvoj Sv. Rafaela že kaj daroval? In celo na "demokratsko pravico slovenskega katolika" se sklicuje pri svojem načrtnem podtikanju brez sleherne osnove ter tako očitno umazanem sejanju nezaupanja . . . Kakor je nedavno napadal uredništvo MISLI v imenu "dvajsetih milijonov doma", bi zdaj rad samozvano zlezel na čelo "splošne javnosti" sydneyških Slovencev. Predrznost brez meja.

Čas bi že bil, da g. Tomažin prepusti skrb za razvoj sydneyškega verskega središča njegovemu postavnemu vodstvu, ki mu iskreni slovenski verniki že od početka zaupajo ter pomagajo s svojo nesebično darežljivostjo — prav zato pa lahko pokažejo tudi na lepe uspehe za sydneyško skupnost.



SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

**pozdravlja vse rojake
in brave MISLI
s prisrčnim vabilom:
KADAR SE MUDITE
V CANBERRI,
OBIŠČITE NAS!**

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš DOM, poznan pod imenom TRIGLAV, na Irving Street, PHILLIP (CANBERRA), A.C.T., je odprt gostom vsak dan (vključno sobot, nedelj in praznikov, razen velikega petka in večera božične vigilije) od 11.45 a.m. do 11.45 ure p.m.

Nudimo različno vsakovrstno postrežbo in številne slovenske pijače. Kuhinja ima domačo hrano po zelo zmerni ceni in je odprta od poldne do dveh ter od štirih do desetih zvečer, po dogovoru tudi izven teh ur. Osebe je slovensko. Tudi Vam bo vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.



V TRSTU je dne 6. marca koprski škof dr. Janez Jenko govoril slovenskim izobražencem o položaju svoje škofije. Tu je nekaj zaskrbljenih ugotovitev, ki jih je povedal: število nekrščenih v škofiji narašča. Nedeljske maše se udeležuje manj kot četrtnina vseh ljudi v škofiji. Nekateri se boje odkrito pokazati svojo vero in se boje sleherne nevšečnosti: še vedno delajo namreč nekateri ovire verouku in cerkvenim prireditvam. Duhovniških poklicev ni dovolj za vse najnujnejše postojanke v škofiji.

KAKOR po vsem svetu, tudi doma na raznih verskih sestankih ugotavljajo, da je spovedovanja vedno manj. Ker vemo, da ljudje nismo nič boljši, kot smo bili v preteklosti, je vzrok temu tole: ali nam že nič ne velja več za greh, ali pa odklanjamo spoved kot zakrament, skesano priznanje grehov duhovniku in prejem odveze. Zlasti mladi se spovedi kar izogibajo . . .

Zanimivo pri tem padanju spovedi pa je dejstvo, da se vedno bolj polnijo čakalnice raznih posvetovalnic: psihiatri, psihologi, zdravniki, socialni delavci morajo kar naprej in naprej poslušati številne "spovedi" teh zaskrbljenih "spovedancev". Tam razkrivajo vso svojo notranjost, če hočejo dobiti vsaj malo začasne tolažbe, saj jim odveze za prestopke nihče teh ne more dati . . .

OB 300-LETNICI prvih poskusov bakrotiska v Sloveniji gotovo velja za najlepši prispevek jubileju odločitev obnove gradu Bogenšperk pri Litiji. Ta nekdanji Valvazorjev grad naj postane samostojna kulturniška stavba. Računajo, da bo dokončno urejen in odprt obiskovalcem do leta 1980.

ŠOLSKI MUZEJ v Ljubljani je 21. aprila letos obhajal osemdesetletnico ustanovitve. Za to slovesnost je njegov odbor pripravil obsežno in zanimivo razstavo. Ob tej priložnosti je izdal tudi posebno publikacijo, ki vsebuje med drugim celoten opis zbirke ter raznovrstnih dejavnosti muzeja.

IZREDNO misijonsko vnemo kažejo naši zamejski koroški rojaki: farne skupnosti, pa tudi nekateri posamezniki, so kmalu po vojni začele pomagati bogoslovcem po Indiji in Afriki s študijsko podporo. Ko je koroški

slovenski verski tednik letos za nedeljo duhovniških poklicev (16. aprila) objavil številke, so nas vse prijetno presenetile: doslej so pomagali nič manj kot 323 bogoslovcev, da so postali ali pa še bodo postali duhovniki. Ali ni to lepo? Tako zgovorno izraža vesojnost Cerkve, širino in razumevanje za njene probleme izven domačih farnih meja, celo daleč po drugih deželah.

Koroški lahko samo čestitamo in se z njo veselimo tako žive misijonske vneme. Samo Bog daj, da bi nas dober zgled silil — k posnemanju!

POLURADNI jugoslovanski viri (uradnih podatkov menda sploh nimajo, ali pa jih ne dajo v javnost), ki se sklicujejo na ameriške statistike, prinašajo tele številke: v petih letih (1969—1973) se je preselilo iz Jugoslavije v Združene ameriške države 19,162 ljudi, od katerih je bilo 1,371 strokovnjakov raznih poklicev: 289 zdravstvenih delavcev (146 zdravnikov in kirurgov), 269 inženirjev raznih strok, 254 tehnikov, 79 univerzitetnih profesorjev. V istem obdobju so se iz Jugoslavije izselili v ZDA 103 znanstveniki.

V vseh povojnih letih je Jugoslavijo zapustilo okrog 4,500 kirurgov in po vseh računih trenutno samo po Nemčiji dela okrog 500 zdravnikov iz Jugoslavije. Poročilo pove, da je danes zlasti med kirurgi v Jugoslaviji (jih je okoli 1300) stanje nevzdržno: delajo po 71 ur tedensko, zaradi tega jih je po statistikah zdravstveno ogroženih 51% in samo dva odstotka kirurgov upa doseči dobo pokojnine.

Zobozdravniško fakulteto v Belgradu je po vojni končalo 4232 stomatologov, kot imenujemo s tujko zdravnika za ustne bolezni. Od teh se jih je v tujino odselilo okrog 1200. Polovica tega števila v tujini dela v svojem poklicu, ostali si služijo denar brez ozira na svoje študije.

Poročilo pravi, da vzrok odhodov ni le boljši zaslužek v tujini, ampak tudi dejstvo, da v domovini ne morejo najti zaposlitve. V času, ko pride en zobozdravnik na 2200 prebivalcev (ponekod v Srbiji celo eden na 40,000 prebivalcev!), ni denarja za nova delavna mesta. Odprto je vprašanje, zakaj sploh šolati zdravnike, če zanje ni dovolj mest, obenem pa je splošno mnenje, da je s tako opevano jugoslovansko "politiko izobraževanja in načrtovanega zaposlovanja" nekaj narobe . . .

SPREMEMBE v petindvajsetih letih prikaže v nekaj stvkih člankar, ki se v letošnjem marcu v goriškem "Katoliškem glasu" spominja 25-letnice smrti Petra Butkoviča-Domna, župnika v Savodnjah. Takole pravi: " . . . Njegove Savodnje, ki jih je zapustil še kot skromno in ubogo kmečko vas, morda najbolj ubogo na Goriškem, so med tem postale skoro predmestje Gorice, kjer stojijo že povsod nove hiše ali bolje gosposke vile v marmorju in kamnu. Nekoč makadamska cesta je sedaj asfaltirani 'sovoedenjski korzo'. Na nekoč zelenem sovoedenjskem polju stojijo danes tovarne. Napredek vsepovsod. Tudi umazana Soča in še bolj umazana Vipava sta glasnik tega napredka . . ."

O večini krajev bi se dalo napisati nekaj podobnega.

Četrto stoletje je končno le doba, v kateri se marsikaj zgodi: dobro in slabo . . .

DUŠNEMU PASTIRJU krvavi srce, ko mu odtegujejo mladino in je "vse njegovo delovanje le bob ob steno", beremo v poročilu iz slovenskega Krasa. Tiskarno je seveda v zamejstvu, govori pa o slovenski kraški vasi "v državi, ki se toliko ponaša z demokratično ustavo in s tako težko priborjeno svobodo", kakor pravi. Takole beremo:

" . . . Jaz bi želel napisati le nekaj primerov, kako hočejo in skušajo neke določene sile (beri partija!) na perfiden način prisiliti ljudi, ki imajo kaj opravka z dušnim pastirjem, da se ti zaradi ustrahovanja in omalovaževanja popolnoma odtujijo Cerkvi in to kljub vsem dobrim in iskrenim nameram.

Strežnik pridno streže pri maši. Ko konča služba božja, se fant odpravi h kolesu in zaprepaščen opazi, da so mu enkrat izpraznili in drugič celo prerezali gume. Ko so mu pa še namigovali na njegovo "farško podrepištvu" in mu še grozili, se je fant rajši odpovedal strežništvu in Cerkvi.

Spet drugič je bil fant odličen športnik. V začetku so ga spravili v precep in vedno organizirali tekmovanja v času nedeljske službe božje. Ko je fant nekajkrat manjkal na tekmah, so ga povabili, naj vrne športno opremo, češ da tako "farško nič" ne more biti pravi športnik. In fant je opustil mašo.

In tako bi lahko našli še več primerov . . . "

Tako poročilo, ki ni izpred desetih let, ampak od letos — o tako opevani in ob vsaki priliki poudarjeni ter po ustavi zaščiteni verski svobodi v Sloveniji . . .

V SLOVENIJI je po zadnjih podatkih okrog 261,000 hektarjev njiv in vrtov, 36,000 hektarjev sadovnjakov, 21,000 hektarjev vinogradov in 247,000 hektarjev pašnikov. Po srednjeročnem "zelenem" načrtu naj bi povečali pridelek krušnega žita, krompirja, sladkorne pese in izboljšali naj bi tudi kvaliteto živinske krme. Kako? S povečanjem njiv in z boljšo obdelavo, pravijo. A od reči in storiti je še dolga dolga pot. . .

ZANIMIVE so tudi številke stanja jugoslovanske KP. Od 21.770.000 prebivalcev ima partijsko knjižico 1.537.000 državljanov, kar predstavlja komaj 7,2% vsega prebivalstva. Od tega števila članov komunistične partije pa je delavcev samo 454,000 (28,9%). Gledano po republikah ima najmanjši odstotek članstva KP Črna gora (4,00%), takoj za njo pa je Slovenija (83,657 članov KP da 6,84% članstva). Najvišji odstotek članstva KPJ ima Srbija (47,09%).

Od približno 8,000.000 zasebnih kmetov v Jugoslaviji je bilo leta 1978 samo 65,910 (5,1%) partijskih članov. Vedno se slišijo tudi uradne ugotovitve, da med kmeti partijsko članstvo ne prestopa pada.

VČASIH je bilo preprosto rečeno, da se otroci v šolah "učo". To kratko besedo je v poročilu o stanju ljubljanskih osnovnih šol v letu 1976/77, namenjenemu Izvršnemu svetu SRS, zamenjal čudovit stavek, da je v šolah "potekalo uresničevanje vzgojnoizobraževalnih



TISKARNA

POLYPRINT

PTY. LTD.

7a RAILWAY PLACE, RICHMOND, VIC. 3121

TEL. 429 3188

se priporoča melbournskim Slovincem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela

smotrov in podružabljanje vzgoje z opredeljenimi programi . . ." Čemu preprosto, če pa je mogoče povedati z nerazumljivim jezikom nekje visoko nad oblaki . . .

PO PODATKIH republiškega zavoda za statistiko se je lani na Slovenskem rodilo 30,793 otrok, kar je razveseljivo, saj se je v zadnjih dvajsetih letih le dvakrat to število dvignilo nad 30,000. Velja pa na splošno, da je rast slovenskega prebivalstva med najpočasnejšimi v Evropi. Evropsko prebivalstvo se je v zadnjih 200 letih triinpolkrat povečalo, število Slovencev pa se v tem obdobju ni niti podvojilo. V lanskem septembru je Slovenija štela uradno 1,844.161 prebivalcev.

Pri teh primerjavah moramo vzeti v račun dejstvo, da se je v skoraj stoletju od 1845 do 1932 leta izselilo kar 400.000 Slovencev. Na prelomu stoletja je letna emigracija presegla polovico letnega prirastka. In velja poudariti tudi to, da so odhajali predvsem mladi, zdravi, za delo in rojevanje otrok sposobni ljudje.

Podatki kažejo, da ima slovenska družina danes povprečno le po enega do dva otroke. Sodeč po odgovorih neke nedavno organizirane ankete bi jih rada imela dva do tri.

LJUBLJANA je bila v marcu že drugič gostitelj kongresa, odkar so pred osemnajstimi leti ustanovili evropsko zvezo kardiologov. V teku let od ustanovitve je letošnji tridnevni kongres enajsti. Udeležilo se ga je okoli petdeset evropskih strokovnjakov za bolezni srca in ožilja.

PRVI POSKUS talnega ogrevanja v Sloveniji napovedujejo za prihodnjo zimo. Pod asfaltno prevleko bodo na ljubljanski Čopovi ulici (bivša Prešernova, od pošte do tromostovja) položili plastične ogrevalne cevi. Tako cestišče bo kljub sneženju ostalo suho: brez snega, brez poledice, brez neprijetne snežne brozge — torej najprijetnejša zimska ulica mesta Ljubljane. Tako vsaj pravi napoved.

Kar smo povedali o jehovskem verovanju, nam dovolj jasno potrjuje njihovo psevdokrščanstvo in resne kompromise z materializmom. Navesti moramo samo še ugotovitev, ki izhaja iz različnih srečanj z jehovci, ki širijo propagando za svojo ločino tudi med slovenskim ljudstvom.

Predvsem se jehovci lotijo oseb, ki so kulturno, versko in intelektualno malo izobražene. Da spreobrnejo in pridobe koga za svojo ločino, ne izhaja iz luči, ki naj bi svetila iz njihovega nauka, ampak iz psiholoških razlogov posameznikov.

Dejansko znajo jehovci ustvarjati, v nasprotju z modernim svetom, ozračje gotovosti (nimajo skrivnosti, vse jim je "jasno"), ozračje tolažbe, medsebojne pomoči, prijateljstva, osebnega dviga in nov razlog življenja. Danes pa je mnogo oseb, ki so prav tega željne. Cena za dosego vsega tega je pri jehovcih dokaj visoka. Pomislimo samo na vprašanje krvi — neumestni prepovedi in odklonu transfuzije se mora vsak jehovec brezpogojno podrediti. Toda mnogi so pripravljeni plačati tudi to ceno, da se le rešijo osamljenosti in živijo z občutkom koristnosti. Ko so enkrat v objemu fanatizma, niti ne pomislijo (če so sploh kdaj!) več na dejstvo, da jehovci za svoj nauk in svoje svetopisemske razlage nimajo niti enega znanstvenega prijema.

ADVENTISTI

ADVENTIZEM imenujemo na splošno nauk o skorajšnjem končnem prihodu Kristusovem na svet, torej o skorajšnjem koncu sveta. Tudi "advent" za dobo pred božičem pride od iste besede: čas pričakovanja, čas prihoda Gospodovega.

ADVENTISTI NEKDAJ

Že med Judi v prvih stoletjih krščanstva je bilo veliko adventistov. Trpljenje in preizkušnje, ki jih je judovski narod doživljal — jeruzalemski tempelj je bil z mestom vred porušen, ljudstvo brez vsakih pravic raztepeno po svetu — so mnoge zapeljale na napačno misel: kmalu bo prišel "Mesija-Odrešnik", ki bo sodil vse ljudi in pri tem poganske narode za kazen uničil. To judovsko pričakovanje je bilo tako močno, da so vedno



"Glejte, da vas

(M)

znova in znova napovedovali točen datum Mesijevega prihoda in s tem begali ljudi. Zato so judovski pismouki sprva svarili pred takimi pričakovanji. Kasneje je vodstvo judovske vere celo izjavilo, da bo vsakdo izključen iz bodočega mesijanskega kraljestva, ki bo še računal in napovedoval natančen prihod Mesija.

Tudi med kristjani, zlasti v prvih stoletjih, času težkih preizkušenj, so bili nekateri, ki so v stiskah pričakovali vsak čas drugi prihod Kristusov in s tem sodni dan. Nekateri teh kristjanov so šli v svojem prepričanju in gorečnosti tako daleč, da so zavrgli avtoriteto Cerkve: smatrali so jo za delo Antikristovo, ker je svarila svoje vernike pred takimi "preroki".

Torej nič novega, če se nekaj podobnega dogaja tudi med današnjimi kristjani.

SEDANJI ADVENTISTI

Ustanovitelj modernih adventistov kot organizirane verske sekte je severnoameriški farmar WILLIAM MILLER (1782—1849).

V mladosti je bil Miller brezveren. Šele 34 let star se je spreobrnil in postal član baptistovske verske ločine, v kateri izmed 72 knjig svetega pisma najbolj berejo knjigo preroka Danijela in pa Janezovo "Skrivno razodetje". Tako je začel



edo ne premoti!"

4, 4)

tudi William Miller prebirati ti dve preroški knjigi, ki sta, kot vsaka preroška knjiga, težko umljivi. Miller je težko umljiva oz. nerazumljiva mesta kar sproti razlagal, kot se mu je zdelo po njegovem lastnem razmišljanju in brez vsake teološke podlage najbolj prav. Vse svoje domisleke pa je seveda pripisoval Svetemu Duhu.

Tako je v njem počasi zorela misel, da je "nova ureditev" sveta blizu. V knjigi preroka Danijela je v štirinajsti vrsti osmega poglavja napovedano "očiščenje templja" po 2,300 dneh. Tempelj pomeni ves svet, je razlagal Miller, in dan pomeni leto. Ker je mož "točno vedel", kdaj je prerok Danijel živel (tega doslej še noben svetopisemski znanstvenik ni mogel do leta točno ugotoviti), je preračunal, kdaj je prerok Danijel to preroko napisal in kdaj se bo izpolnila. Po njegovih ugotovitvah naj bi bilo leto 1844 leto vesoljne sodbe.

Ta Millerjeva napoved je vzbudila veliko pozornosti, zlasti še, ker je Miller na podlagi posebnega "videnja" napovedal celo točen dan konca sveta: 21. marca 1844. Ta dan je na tisoče in tisoče lahkovernih Amerikancev preživel na prostem, kjer so polni pričakovanja strmeli v nebo. Toda — nič se ni zgodilo . . .

Eden Millerjevih prijateljev je skušal "preroka" rešiti zagate in je odkril računsko napako, ki naj bi jo Miller napravil: po novem in seveda pravilnem računu naj bi bil sodni dan šele 22. oktobra istega leta. Toda tudi na ta dan ni bilo vesoljne sodbe. Mnogi člani so zapuščali sekto.

Splošno razočaranje je nekoliko pomirila adventistinja ELLEN WHITE. Njej je bilo namreč "razodeto", da tempelj, o katerem govori prerok Danijel, ne pomeni tega sveta, ampak nebesa. Tako je po njenem nauku Kristus 22. oktobra 1844 res prišel v nebesa, da je tam v veliki sodbi nebesa očistil velikega greha, katerega so zakrivali kristjani, ki so se dali premotiti od "rimskega Antikrista" in začeli namesto sobote obhajati nedeljo kot Gospodov dan. Zato je tudi dolžnost adventistov, da na tem svetu razkrinkajo Rim kot Antikrista in oznanjajo soboto kot Gospodov dan.

Adventisti so se pozneje razcepili na pet različnejših sekt. Posebno delavni in razširjeni po svetu so takojmenovani "sobotarji", "sabatisti" ali "adventisti sedmega dne". Ti motijo tudi nekatere naše ljudi s svojimi nauki, saj so se kar močno razvili tudi po Avstraliji.

Ločina veruje v sveto pismo, presveto Trojico, obhajilo; uči ljubezen do Boga in bližnjega. Člani živijo preprosto in so pripravljeni na velike žrtve za svoje versko prepričanje.

Posebnost njihove vere so naslednji nauki:

1. nauk o skorajšnji vidni vesoljni sodbi;
2. zapoved o praznovanju sobote kot nekdanj pri Judih;
3. nauk, da človeška duša ni neumrljiva: "izvoljeni" bodo prišli v nebesa, "zavrženi" pa bodo uničeni, ker pekla ni;
4. zavračanje krsta otrok in zahteva krsta odraslih članov s potapljanjem.

Vse te nauke posebej poudarjajo proti katoliškemu nauku, ki je — kot pravijo — te prvotne nauke "izpridilo".

In kaj velja o teh naukih? Naj jih tu prav na kratko zavrnamo!

(Dalje prihodnjič)



OB IZIDU SKLEPNE KNJIGE

PROTI koncu lanskega leta je pri Družbi sv. Mohorja v Celovcu izšel tretji del, sklepna knjiga življenjepisa ljubljanskega škofa Gregorija Rožmana (1883—1959). V treh obsežnih delih je zdaj pred nami celotna "duhovna podoba velike osebnosti na prelomnici časa", kot nam pove podnaslov knjig. To je verjetno najboljše prikaz kakega Slovenca v našem jeziku, saj vsi trije deli obsegajo nad 1800 strani glavnega besedila.

Avtor dr. Jakob Kolarič CM je opravil ogromno delo, tako za slovenskega zgodovinarja kakor tudi za slehernega današnjega iskalca resnice res dragoceno. To je še posebej razvidno iz te zadnje knjige: 706 strani glavnega besedila, 169 strani drobnega tiska važnih opomb, 15 strani osebnega kazala, 43 strani dokumentov in 32 strani slik. — Pa tudi Celovski Mohorjevi družbi k temu delu lahko samo iz srca čestitamo. Izdajati podobne knjige danes ni šala celo brez nasprotovanj, kaj šele ob izsiljenih ugovorih, da "čas še ni zrel", in ob poudarjanju "Rožmanove sporne osebnosti". Na laži zgrajena obsodba, ki ga je med in po vojni razglasila za narodnega izdajalca, je žal mnoge prepričala. Prav nemajhen pritisk slovenskih oblastnikov pa je zgovoren znak, da se Rožmanovi tožitelji boje resnice, ki je ravno v dokazih tretjega dela kaj stvarna in močna.

Mnogo različnih ocen knjige po zamejskih in zdomskih listih sem prebral. Priznavajo dr. Kolariču, da je po najboljših močeh skušal zbrati čimveč gradiva in pisati nepristransko. In vsa se vsaj mimogrede dotaknejo ugotovitve, da se, kot je n. pr. zapisal v Katoliškem glasu Vinko Beličič, pisatelj "znanstveni pristop prepleta z apologijo in z versko moralnim naukom". Ocena v ameriški Ave Mariji temu oporeka. Njena razlaga se mi zdi vredna omembe in objave v osvetlitev:

"... Ta ugotovitev drži le do gotove mere. Mislim, da knjiga zaradi tega prav nič ne izgubi na znanstveni vrednosti. Da je dr. Kolarič lahko opisal škofa Rožmana kot 'veliko osebnost', je moral z zgodovinskimi dokumenti in mnogimi pričevanji ovreči laži, ki so jih komunisti ustmeno in pismeno širili med ljudstvom in potrdili z obsodbo škofa v sodnem procesu od 21. do

30. avgusta 1946. Pri tem procesu je bilo določeno sedem dni za obtožnico in samo eden za obrambo in še ta kratki čas je branilec porabil za to, da je državnemu tožilcu čestital, ker je škofa postavil pred sodišče; da je krivdo svojega klienta priznal in sodnike prosil, naj ga skupaj z ostalimi obtoženci kaznujejo njegovim zločinom primerno. Lahko imenujemo navajanje dokumentov in pričevanj, ki jih navaja dr. Kolarič, da ovreže kot neresnico vse, s čemer so komunisti obremenili škofa Rožmana, apologijo. Mislim pa, da je to več kot apologija, ker dokumenti in pričevanja pokažejo predvsem, da je Rožman kot škof vršil svojo dolžnost, ko je odlanjal in obsodil delo komunistov med revolucijo in pokazal, da se za OF skriva brezbožni komunizem. Vse, kar je škof Rožman trdil o delu komunistov v OF, so komunisti sami nešteto krat potrdili s svojimi izjavami, ki jih niso nič skrivali. Škof Rožman je na posamezne točke obtožnice odgovoril mesec dni po obsodbi v zagovoru, ki ga je poslal Svetemu sedežu (datiran 30. septembra 1946). Na koncu navaja edini in pravi vzrok svoje obsodbe: 'Odkrito izpričujem, da sem videl v brezbožnem komunizmu (...) največjo nevarnost za krščanstvo in krščansko življenje mojega naroda, nevarnost za časno in večno srečo, kakor doslej v tisočletni zgodovini naroda ni nikdar poprej obstojala. Zato sem smatral za svojo nadpastirsko dolžnost, da vernike o resnosti in nevarnosti poučim ...' V ostalem delu zagovora opisuje, kako je navajal svoje vernike k poglobljenemu verskemu življenju.

Tudi moralnim naukom se dr. Kolarič ni mogel izogniti. Opisuje življenje škofa, ki je 'velika osebnost' prav zaradi izvrševanja svojih pastirskih dolžnosti. Rožman kot škof ni bil samo administrator svoje škofije, kar neredko škofom v 20. stoletju očitajo. Zavedal se je svojih pastirskih odgovornosti in jih zvesto vršil. Da je to res, je moral dr. Kolarič opisati, kako je škof Rožman vršil pastirsko službo. Zato opisuje škofa, ki spodbuja svoje duhovnike in vernike k pobožnosti prvih petkov in prvih sobot, jih navaja k posvetitvi Srcu Jezusovemu in brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Opisuje njegovo skrb za begunce, ki jih obiskuje najprej po Evropi, potem pa v ZDA in Kanadi ter Južni Ameriki; in se znova poda v Evropo, da je s svojimi obiski prišel do čim več vernikov. Najbrže noben škof ni naredil toliko misijonskih potov kot škof Rožman, da je prišel do svojih vernikov, ki so bili po vojni razkropljeni po številnih škofijah v svobodnem svetu.

V svoji ideološki borbi proti brezbožnemu komunizmu škof Rožman ni bil osamljen. Bil pa je gotovo prvi od škofov, ki je javno zavzel odločno stališče proti brezbožnemu komunizmu. Dr. Kolarič ga postavi v družbo drugih škofov, ki so vsak na svoj način postali žrtve preganjanja Cerkve od strani komunistov. To so škofi in kardinali: Stepinac, Mindszenty, Beran, Slipýj in Trochta ter Wyszynski. Ta zadnji je edini, ki je uspel, da je po triletni internaciji (1953 do 1956) ostal med svojimi verniki. Češki škof Trochta, ki je bil pod nemškimi nacisti interniran v Mauthausenu, Dachau

in v Terezínu, je postal škof v Litomericah 1947, a so mu komunisti onemogočili nadpastirsko delovanje 1949; najprej ni smel zapustiti stanovanja, potem so ga zaprli in obsodili na 25 let ječe; 1960 so ga spustili, a je moral biti navadni delavec (v mlekarni). Za časa Aleksandra Dubčka je bila obsodba razveljavljena in je lahko po 20 letih spet prevzel vodstvo škofije. Papež ga je tajno imenoval za kardinala, kar je bilo razglašeno šele po njegovi smrti; 6. aprila 1974 ga je zadela srčna kap kot posledica šesturnega zasliševanja, ki ga je vršil okrožni tajnik za cerkvene zadeve.

Dr. Kolarič z veliko spretnostjo postavi škofa Rožmana v prostor in čas. Oriše znamenja časa in poveže vsa dogajanja na malem ozemlju ljubljanske škofije z mednarodnimi dogodki, ki so začeli spreminjati politični položaj v Evropi in v ostalem svetu. Ta opis je tako pregleden, da bo lahko marsikomu služil tudi za spoznavanje mednarodnih razmer v svetu med vojsko, predvsem kdaj in kako so bile posamezne države zapletene v vojni vihar in zasedene. Bralec bo tudi spoznal, kako je komunistična Rusija v povezanosti z Nemci zavzela Poljsko. Posebni pa bo mlajše zanimalo, kako so se politične razmere med velesilami, ki so odločale

usodo sveta, obračale v prid komunističnim partizanom. Mlajši, ki prihajajo v svobodni svet, nič ne vedo o razmerah v Sloveniji pred vojno, še manj pa med vojno. Kar vedo je sad komunistične propagande, ki je napolnila tudi šolske učbenike. Tem in tistim, ki jih je komunizem razočaral, bo ta knjiga dobrodošla in jim bo v pomoč v iskanju resnice . . .

Naj dodamo še misel, ki jo je zapisal v oceni knjige Vinko Beličič: " . . . Ali bo škof Rožman doživel v domovini vsaj posmrtno rehabilitacijo? To bo pokazal čas, ko pridejo na svetlo še drugi viri. Vsekakor pa že ta njegov obširni življenjepis terja od vsakogar, da se zamisli. (. . .) Seveda sta za spremembo mišljenja in za sprejetje nove, popolnejše resnice potrebni dve človeški vrlini: ponižnost in pogum . . . "

Pri upravi MISLI so na razpolago vsi trije deli življenjepisa škofa Rožmana. Zbirka vseh treh vezanih knjig stane \$40.—, cena posameznih knjig pa je sledeča: prvi del \$7.—, drug del \$9.—, tretji del sam pa zaradi obsežnosti in dokumentarnih dodatkov ter tiska po občutnih podražitvah \$28.—. V cenah je vključena poštnina iz Evrope do nas, ne pa poštnina od nas do naročnika.

POGUMNA MATI

MILANSKA škofija v Italiji se ponša z eno najmlajših kandidatkinj oltarja — nedavno je pričela postopek kot pripravo za proglasitev blaženim mlade žene in matere, po poklicu pa zdravnice. Že zdaj nam je v zgled, zato si oglejmo nekaj njenih skromnih potez. Tako čudovito izstopijo v našem času, ko se današnje feministke na vso moč proglašajo za edino odločujoče o življenju in smrti svojega zavestno spočetega, a nezaključenega še nerojenega bitja.

Božja služabnica GIANNA MOLLA BERETTA se je rodila 4. oktobra 1922 v Magenti. Po gimnaziji je študirala medicino, z odliko napravila zdravniški doktorat in se specializirala v pediatriji. Bila je vse življenje velik ljubitelj glasbe in planin. Ves njen svet, kateremu se je celostno razdajala, so bili: njeno poklicno delo, njeni otroci in mož Peter Molla. Zdravniški poklic je opravljala z visokim čutom odgovornosti. Takole je zapisala: "Vsi ljudje na svetu smo na ta ali oni način v službi sočloveka. Mi kot zdravniki pa smo z njim v neposrednem stiku. Nudijo se nam priložnosti, ki jih še vsak duhovnik nima. Ko vidimo, da zdravila ne zaležejo več, se zavedamo, da našega poslanstva s tem ni konec. Tu je še duša, ki jo je treba rešiti . . . "

Drugič je pisala: " . . . Kakor se duhovnik dotika Jezusa, se ga tudi mi dotikamo na telesu naših bolnikov: ubogih, starih, mladih, otrok . . . Naj bo Jezus s svojo navzočnostjo med nami! Da bi našel mnogo zdravnikov, ki bi se mu celostno darovali!"

Ko je bil mož še njen zaročenec, mu je pisala: "Tako zelo te ljubim, Peter, vedno si mi navzoč, že zjutraj, ob darovanju, ko svoje delo združim s tvojim delom, s tvojim veseljem in trpljenjem. In tako ves dan, vedno, vedno! . . . " Deset dni pred poroko pa mu je pisala: "Z božjo pomočjo in blagoslovom bova storila vse, da bo najina družina majhen dom zadnje večerje. Peter moj, še malo dni manjka do najine poroke in globoko sem ganjena ob misli na prejem zakramenta ljubezni. Postala bova božja sodelavca pri stvarjenju in MU bova tako darovala otroke, ki ga bodo ljubili ter MU služili . . . "

Otroci so res prišli — štirje. Četrty je bil deklica Gianna Emanuela, rojena 21. aprila 1962. Sedem dni po rojstvu pa je mama umrla. Med zadnjo nosečnostjo se ji je na maternici pojavil fibrom, a pogumna mati je hotela doprinesti žrtev materinstva do konca. Izpovedala je: "Moja nosečnost je tvegana, verjetno se bo treba odločiti za rešitev enega ali drugega. Hočem, da živi moj otrok!" Tudi možu Petru je pred porodom naročila: "Če boste morali izbirati med mojim in otrokovim življenjem, nobenega pomisleka: odločno zahtevam, da rešite otroka!"

Ta pogumna mati kliče s svojim svetniškim zgledom tudi današnjemu zmaterializiranemu in sebičnemu svetu: Življenje je sveto! Ljubezen bodi celostna, popolna, v skladu z božjo postavo! Le taka ljubezen je večna! . . .

K. G.



25. maja 1978

Fr. Basil Valentin O.F.M. in Fr. Stan Zemljak O.F.M.
Baraga House — 19 A'Beckett St., Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-8118 in 861-7787

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
Slomšek House — 4 Cameron Court, Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-9874

● Naše **proščenje**, ki ga obhajamo že deseto leto na prvo julijsko nedeljo, se bliža. Letos je ta dan spomina svetih bratov Cirila in Metoda že 2. JULIJA. Ne sme mimo nas, četudi bomo letos v oktobru še posebej obhajali tudi desetletnico blagoslovitve naše cerkve. Le kam je šlo to desetletje!? Zdi se mi kot deset kratkih tednov...

Vsekakor ste na proščenje vsi iskreno vabljeni. Po slovesnem bogoslužju se bomo zbrali tudi v dvorani okrog obloženih miz ter ob domačih zvokih "Bleda". Gospodinje naprošam, da pomagajo kakor navadno članicam Društva sv. Eme z raznimi kuhinjskimi dobrotami. Bog Vam vsem povrni!

● Porok v naši cerkvi tokrat ni bilo, slovenski krsti pa so si sledili takole: Dne 22. aprila sta krščevala Maks **Korže** in Alojzija r. Bele iz Kew: hčerkici bo ime **Kristina**. — Naslednji dan je bil krst **Damiana Antona**. Iz Reservoirja ga je prinesla družina Antona **Mršnika** in Ane r. Fabjančič. — Iz St. Albansa so 9. aprila krstili **Nenada**. Razveselil je družino Mija **Zver** in Jelene r. Cimerman. — Isti dan je krstna voda oblila tudi **Johna**, novega člana družine Alojza **Bohte** in Marije r. Rogič, East Bentleigh. — Novi prirastek družine Rudolfa **Plavčaka** in Marije Anne r. Mosele, Montmorency, je **Anthony Francis**. Krščen je bil pri našem kamnu 30. aprila.

Vsem novokrščencem želimo, da bi našli v svojih družinah obilo lepega zgleda, ki jim bo pomagal hoditi pravo pot.

● Običajno pismo za letošnje proščenje bo melbournske rojake seznanilo tudi z našimi načrti glede razvoja Doma počitka. Pričakujemo obilico razumevanja, opore in podpore, pa bodo naše skupne želje postale resnice.

Ravno na dan prvega maja, praznik sv. Jožefa Delavca, je Commonwealth Savings Bank izplačala vsoto našega posojila lastniku sosednjega zemljišča z dvema hišama. Z drugo besedo: naša skupnost je postala

lastnik, pa četudi pod težo dolgoročnega bančnega posojila. Prvi korak je tu, zdaj bo treba s skupnimi močmi nadaljevati! Naj bi nihče ne rekel: Mene zadeva ne briga, saj Doma počitka ne bom potreboval! Nihče ne ve, kaj še pride. In končno: da bo imela slovenska narodna skupnost to ustanovo za naše ostarele rojake, bo nam vsem v ponos in uteho.

Glede bodočega Doma počitka sem povabil nekaj znanih oseb iz naše skupine vernikov k pripravljalnemu sestanku, h kateremu smo se zbrali v ponedeljek 22. maja. Skupno z našim advokatom dr. Francem Mihelčičem smo prereševali razna temeljna vprašanja. Menim, da se bo po nekaj takihle sestankih dodobra videlo, kaj zmoremo in kaj hočemo ter kako bi najlažje prišli do cilja. Osebnost sem prepričan, da bo Dom potreben in da smo ga kot skupnost tudi zmožni doseči.

● Že zadnjič sem omenil **SEJEM** na nedeljo 11. junija. Danes ga ponovno oglašamo, saj vse tako izgleda, da bodo **MISLI** že pred njim med melbournskimi naročniki. Na svidenje torej na sejmu!

● Ob priliki obiska kapucinskega patra Mansueta Božiča iz Brazilije smo mu skupaj s Plesničarjevo družino pripravili veselje: pri deseti maši na nedeljo 30. aprila, ki jo je imel ob somaševanju obeh melbournskih patrov, smo obhajali njegov srebrni jubilej. Peli so "Glasniki" pod vodstvom nečaka Plesničarjevega Marka. Vsi navzoči so dobili tudi spominske podobice, za katere se tiskarju Simonu Špacapanu iz srca zahvaljujemo.

Vsekakor upam, da je p. Mansuet na Melbourne odnesel lepe spomine.

● K darovalcem knjig naši Baragovi knjižnici, ki sem jih omenil v zadnji številki, moram dodati še imena Mario Venier, Valerija Pančur in Ivanka Urbas. Bog povrni vsem! Število knjig se kar lepo dviga. Nekaj oseb je knjige obljubilo in upam, da bodo obljubo tudi držali.

● Mladinci so imeli na nedeljo 21. maja celodnevni izlet v Healesville in okolico. Tudi nekateri starši so se jim pridružili. Da so se imeli lepo, menda ni treba posebej poudariti.

● Lepo je uspela letošnja **materinska proslava**. Društvo sv. Eme je poskrbelo za nageljske vsem mamicam in za zakusko po predstavi, odrske nastope pa so nam pripravili gojenci Slomškove šole. Lepo je bila prikazana igrca "Vodnjak želja", katere igralce predstavlja tu objavljena slika. Prisrčna zahvala prirediteljem!

Prostovoljni prispevki pri vходу so prinesli tokrat vsoto \$167.00. Kam smo jo namenili, ne bo težko uganiti: v naš Sklad Doma ostarelih.

● O procesiji na Telovo še ne morem poročati, morem pa zapisati, da so bile letošnje šmarnice v naši cerkvi slabo obiskane. Zdi se mi, da naš izseljenski narod ne zasluži več imena "Marijinega naroda". Res je, da se po vremenu avstralski majnik kot jesenski masec s cve-

točim majnikom doma ne da primerjati, a to vendar ne bi smel biti vzrok, da nam za počastitev Marije ni kar nič več mar.

V juniju bo večerna maša poleg prvega petka tudi na praznik sv. Antona Padovanskega (torek 13. junija) in na praznik sv. Eme Krške (torek 27. junija), ko bo maša za vse članice Društva sv. Eme; enako na četrtek 29. junija, ko bomo posebej molili za letošnje novomašnike. — V pričetku julija bo večerna maša na prvi petek, 7. julija.

● Pouk za prvoobhajance je vsako soboto od dveh do pol štirih popoldne. Obiskuje ga 15 otrok in novih za to leto žal ne sprejemamo več, kar z vsakih dodatkom trpi ves razred. Smo pravočasno oznanili, kdaj se prične redni pouk in starši so imeli dovolj časa za prijavo.

● Tokrat nam smrtno novice niso prizanesle. Po telegramu smo zvedeli, da je doma v Sp. Dupleku blizu Maribora 2. maja umrl **AVGUST GORNIK**, naš bivši najbližji slovenski sosed v Kew. Redno je bil pri maši in rad je prepeval, sestri Emi v naši kuhinji pa od časa do časa ustregel s tem, da ji je nabrusil vse nože. Lani so Gornikovi odšli domov, zdaj je prišla smrtna vest. Pokojnega Avgusta priporočamo v molitev vsem, ki so go poznali, domačim pa naše sožalje.

Sožalje izrekamo tudi mladi Urbasovi družini ter vsem Cvetkovim ob izgubi, ki so jo morali prenesti na petek 28. aprila: v Austin bolnišnici v Heidelbergu je v rani jutranji uri mirno ugasnila komaj 27-letna mati treh nedoraslih otrok, **IVANKA URBAS** r. Cvetko. Ob zadnjem porodu pred nekako tremi leti so ugotovili leukemijo, ki je počasi črpala mlado življenje in končno zahtevala svojo žrtev. V trpljenju se je Ivanka res lepo pripravila na pot v večnost, prejemala sveto obhajilo in bila večkrat maziljena. Samo njena izredna volja jo je držala življenju in družini tako dolgo, saj bi po zdravnikovih računih morala boleznijo že zdavnaj podležiti.

Pokojna Ivanka je bila rojena 31. avgusta 1950 v Polenškaku pri Ptuj. Kot mlado dekletce je v številni Cvetkovi družini preko Avstrije dospela v Avstralijo. Leta 1968 se je poročila z Antonom Urbasom in sta si v Kew pripravila svoj dom.

Ob krsti smo na predvečer pogreba zmolili rožni venec, na ponedeljek 1. maja pa je maši zadušnici sledil pogreb na keilorsko pokopališče. Tako pri rožnem vencu kot pri pogrebni maši je bila naša cerkev polna kot ob malokateri smrti.

Na dan 2. maja je v Melbournu preminul **DR. VILKO SKACEJ**, ki je bil znan kot odličen zobozdravnik. Lani je imel operacijo tumorja v glavi, ki je po vseh videzih dobro uspela, v resnici pa je bolezen zdaj zahtevala Vilkoovo življenje. Pogreb je bil v četrtek 4. maja iz cerkve Sv. Križa, South Caulfield, na pokopališče v Brighton.

Pokojnega so mnogi imela za Hrvata, v resnici pa je

Pridite na

S E J E M

v priredbi Društva sv. Eme!

Domače pecivo, ročna dela, knjige . . .

Srečolov!!!

Na nedeljo 11. JUNJA

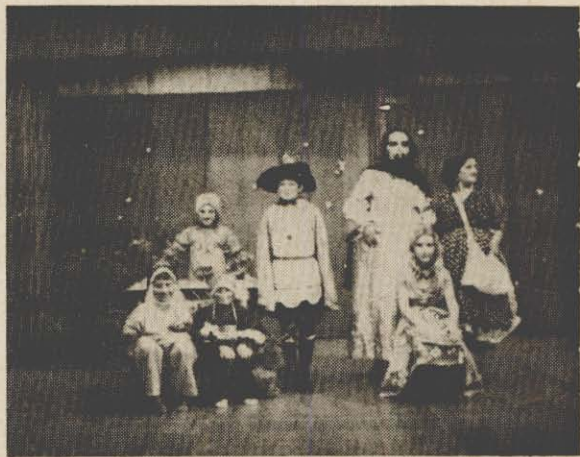
po deseti maši v dvorani!

bil slovenskih staršev, rojen v Radečah pri Zidanem mostu dne 13. maja 1926. Družina se je zaradi očetove službe šele kasneje preselila v Zagreb. Pokojnega Vilka sem poročil leta 1958 v melbournski stolnici z Vlasto Sonka, ki je češkega rodu. Rodili so se jima štirje otroci. V Melbournu se je Vilko kmalu uveljavil kot odličen zobozdravnik.

Pokojnika priporočam v molitev, Skačcejevi družini pa iskrene izraze sožalja ob težki izgubi.

● Na strani 171 je objavljen poziv našim za glasbo in peje navdušenim mladincem in samo želeli bi, da bi se koncerta udeležilo čim več mladine. Letošnji že **ČETRTI VSEAVSTRALSKI MLADINSKI KONCERT** bo tokrat pri nas v Melbournu, kjer smo te koncerte pred štirimi leti začeli. Datum je: **SOBOTA 26. AVGUSTA**. Podrobnosti bodo pravočasno objavljene v prihodnjih dveh številkah.

Naj bi bil ta koncert, kakor so bili vsi doslej, lep uspeh naše mladine. Ravno starši pri tem lahko veliko pripomorejo, saj mladina zavisi od njih. Od njih dobre volje in njih razumevanja, od njih vzpodbujanja in njih pametne presoje. Eni kot drugi naj bi z vsem srcem sprejeli izrek: Ni važna zmaga — važno je sodelovanje! Zmaga pač samo eden, sodelovanje pa nas vse duhovno bogati in plemeniti. To zadnje naj bi nam v obilni meri nudili ti koncerti.



Tile so nam pripravili igrice

na letošnji Materinski proslavi

† DR. MAKSIMILIJAN
DRŽEČNIK

Tik pred zaključkom junijske številke smo dobili iz domovine žalostno vest, da je umrl mariborski škof dr. Maksimilijan Držečnik. Svoje zemsko potovanje je končal na binokšno soboto, 13. maja, na Onkološkem inštitutu kliničnega centra v Ljubljani. Tja se je zdaj zatekel že šestič na zdravljenje v svoji dolgi in neozdravljivi bolezni — kostnem raku. Njegovi najbližji vedo, kako vdano in potrpežljivo je prenašal bolezen, ki je kot veličastna krona zaključila njegovo bogato življenje v službi slovenske Cerkve. Bil je 46 let Gospodov duhovnik in 32 let škof v nadpastirski službi mariborske škofije, ki je zdaj prav za svojo 750-letnico izgubila svojega skrbnega očeta.

Pokojni škof je bil rojen dne 5. oktobra 1903 v Ribnici na Pohorju. Stopil je v mariborsko bogoslovje, po dveh letih pa je nadaljeval študije v Rimu, kjer je bil 30. oktobra 1932 posvečen v duhovnika. Svojo duhovniško službo je začel kot kaplan v Celju, leta 1936 je postal prefekt v mariborskem dijaškem semenišču, zadnja leta pred vojno pa je predaval na bogoslovju sveto pismo stare zaveze in modroslovne predmete. Med vojno so ga z večino štajerskih duhovnikov izselili Nemci, po vojni je moral še kot duhovnik in tudi kasneje kot škof marsikaj prestat od nove domače oblasti. Po enem letu profesorske službe je bil imenovan za pomožnega škofa v Mariboru, čez štiri leta, 15. junija 1950, pa je postal ordinarij mariborske škofije. Nadpastirska služba ni bila lahka, a znal je pravilno uravnavati krmilo mariborske škofije. Z vso zagnanostjo se je lotil prenovitvenega dela in se trudil za versko poglobitev svojih škofljanov.

Nemogoče bi bilo vsaj približno naštet vsa dela in vse pobude, ki si jih je zadal pokojni škof Držečnik v svoji nadpastirski službi treh desetletij. Posebej pa naj omenimo poveljno prvo izdajo celotnega svetega pisma, ki ga je v času, ko Mohorjeva družba še ni smela izdajati verskih knjig, izdal mariborski ordinariat in je vso težko odgovornost kot izdaja-

SREČKO SELIVEC:

POTA BOŽJA



Če je primarij s številnimi zdravniki vračal telesno zdravje, je bil bolniški kurat Hubert Leiler tisti, ki se je znal kot malokdo vživeti v bedno stanje bolnikov ter jim vlti v duše duhovne tolažbe. Pri obiskih po sobah, v kapeli, pri spovedi . . . vedno in povsod jim je bil na razpolago.

Prava dobrota bolnikom pa so bile tudi bolniške sestre, redovnice kongregacije šolskih sester sv. Frančiška. Vsaka posebej in vse skupaj so bile ena sama žrtev za telesni in duhovni blagor tisočev in tisočev bolnikov, ki so iskali zdravja v tem najmirnejšem kraju Slovenije. Njih grobovi na kriškem pokopališču pričajo, da so mnoge v skrbi za tuberkulozne bolnike in izpostavljene bolezenskim klicam žrtvovale lastno življenje.

Popoldne je Janko dobil prvo injekcijo in neke praške, obenem pa so mu povedali, da bo moral čez dan prebiti na verandi. Začudil se je: Na verandi v tem zimskem mrazu? Kaj ga hočejo uničiti? Tam se bo vendar nujno prehladil: v stanju, v kakršnem je bil, vendar ne bo prenesel večurnega bivanja na odprti verandi . . .

Toda nič mu ni pomagalo. Po kosilu je prišla sestra z naročilom, naj se obleče, da ga odvede na verando. Hotel je ugovarjati, skoraj je odprl usta, pa se je premislil. Sam sebi je zamahnil z roko in se oblekel.

Sestra ga je počasi odvedla po stopnicah v pritličje. Skozi velika steklena vrata sta stopila na verando — kakih trideset metrov dolg prostor, ki je bil proti jugu odprt. Postelje so stale v dveh vrstah in na vseh so ležali najtežji bolniki, le nekaj ležišč je bilo še praznih.

Ostrina mrzlega zraka je Janka kar stresla.

“Tako, vidite, gospod Ahačič, tole je pa vaša postelja!” je dejala sestra. Odgrnila je zgornjo odejo, pod katero je bila pripravljena še posebna odeja v obliki vreče, ki je bila znotraj obšita z mehko in toplo ovčevino. Bolnik je moral zlesti v to vrečo, kar je bilo spočetka malo nerodno, a kmalu se je vsakdo privadil in mu ni povzročalo nevšečnosti.

Janko je trepetal od mraza.

"Zlezli boste v vrečo, pa vam bo kmalu toplo", je dejala sestra in bolnik jo je samo gledal z vprašujočim pogledom. "Vam bom pomagala", je dodala, ko je videla njegovo zadrego.

Pomaknila je vrečo na pol postelje. "Takole. Zdaj pa ležite in potegnite vrečo nase!"

Poskusil je, pa se mu prvokrat ni obneslo. Sestra mu je morala pomagati. Ko je končno ležal v vreči, ga je še odela z debelo volneno odejo.

Janko se je kmalu ogrel kljub mrzlemu januarskemu popoldnevu. Nebo je bilo sicer jasno, a zimsko sonce je bilo brez vsake moči, kakor bi mižalo. Zdravilišče Golnik je imelo zelo ugodno lego. Zgrajeno je bilo pod visoko Kriško goro in sicer na južnem pobočju, ki je bilo ves dan v soncu in varno pred mrzlimi vetrovi.

Janko je danes po dolgem času zopet prvič zadihal iz globine svojih prsi. Sam ni vedel, kdaj ga je premagal spanec. Ko se je prebudil, je čutil, da mu je v pljučih lažje. Zdelo se mu je, da je izgubil nekaj tiste silne teže, ki je zadnji čas pritisкала na prsa. Kar nekam boljše volje je postal. Pri večerji v sobi je svojemu sostanovalcu, Bosancu Harambegoviću, celo privoščil nekaj prijaznih besed...

SESTRA VALENTINA

SREDI meseca februarja je Janka Ahačiča obiskal prijatelj Strniša. Ko je prišel v zdravilišče in je vprašal po Janku, so mu pokazali na odprto verando. Takoj ob vstopu je bil v zadregi: dolga vrsta bolnikov se je ozrla v prišleca. Stopil je k prvi postelji in vprašal bolnika po Ahačiču. Bolnik je imel sončne naočnike; bil je pod odejo in v vreči, le glavo in konce prstov je imel zunaj, da je lahko držal knjigo in bral.

Ko je zaslišal nagovor, je zaprl knjigo in dvignil glavo.

"Glej ga — Strniša! Kaj me ne poznaš?"

Šele ko je bolnik odstranil temna očala, je začudeni obiskovalec spoznal v njem prijatelja Janka.

"Le kako neki bi te spoznal? Saj še zdaj ne morem verjeti, da si to res ti. V zimskem mrazu, pa tako ogorel in tako polnih lic..."

"In vendar sem Janko!"

Podala sta si roke.

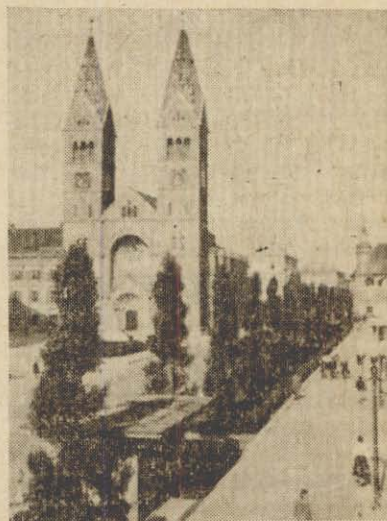
Janko je Vladimirju ponudil stol, nato sta pričela razgovor. Bolnik je moral pripovedovati o zdravilišču, Mirko pa njemu o življenju v operi.

V prijetnem razgovoru je čas hitro mineval. A govorjenje je Janka kar vidno utrudilo, zato je Strniša že sredi popoldneva odšel. Dovolj je bilo za enkrat. Odpeljal se je z avtobusom v Križne in nato z vlakom nazaj v Ljubljano. — — —

Na Golniku je sneg kmalu skopnel. Sredina meseca marca

telj prevzel škof. In dodamo naj, da je vsemu svojemu javnemu in skritemu delu dodal svojo iskreno in neposredno človeško osebnost z domaćo pristnostjo in toplino. Bil je globoko izobražen, doktor teologije in filozofije, v srcu pa je ostal pohorski kmet v vseh njegovih plemenitih razsežnostih. Sam je ob priliki povedal: "... Od doma imam prav za prav vse: starše, vzgojo in versko življenje, povezano s Cerkvijo. Bil sem pastirček, pasel sem krave in ovce. Že v otroških letih sem moral med prvo svetovno vojno pomagati pri kmečkem delu, ker ni bilo ljudi. Kmečko delo sem imel zelo rad, kmečko življenje me je silno veselilo..." Po vsem tem je razumljivo, da je tudi kot duhovnik in škof ostal ljudstvu blizu. To so izpričale tudi številne množice, ki so ga prihajale kropiti do dneva pogreba, v sredo 17. maja. Tudi mi ga ne pozabimo v spominu pred Gospodom!

Zadnje sporočilo pokojnega škofa Drževnika iz bolnišnice so bile tople besede zahvale: "... Vsem duhovnikom in vernikom se zahvaljujem za molitve!" Z njim je odšel po plačilo za vse, kar je dobrega storil slovenskemu božjemu ljudstvu.



Mariborska frančiškanska cerkev, bazilika "Materne milosti", kjer je zdaj grob škofa Slomška.



BERNARDOVEMU TISKOVNEMU SKLADU:

\$42.— Ludvik Klakočar; \$10.— N.N.; \$8.— Sergio Visintin; \$6.— Jože Popošek, Marjan Korva, Franc Žužek, Alma Štefanič, Louise Jug, Ivanka Bobek, Ivan Nadoh; \$5.— Julij Bajt; N.N.; \$4.— Jernej Podbevšek, Ivan Krnel; \$3.— Ivanka Kleva, Jože Vičič, Ivanka Žabkar, Martin Pirc, George Marinovich, Jože Miklavčič; \$2.— Draga Valenčič, Max Bezlaj, Venceslav Ogrizek, Frančiška Šajn, Alojz Brne, Drago Iglič, Karl Mezgec, Mira Berenyi, Dr. Zvonimir Hribar, Jože Pliberšek, Mihael Ulcej, Marija Birska, E. Bembič; \$1.— Sabina Gomizelj, Mirko Ogrizek, Majda Brožič, Stana Fatovič, Albina Barbiš, Bert Pribac, Bernard Sever, Florjan Vojska, Marija Piotrovski, Andrej Zrim, Viljem Bauer, Katrina Tkalečević, Milka Hervatin, Viktor Pahor.

NAŠIM MISIJONARJEM, TOGO, AFRIKA:

\$90.— N.N.; \$20.— Družina V. Lenko (namesto venca na grob mami, ki je umrla v domovini); \$15.— George Marinovich; \$10.— Anton Bavdek; \$5.— Carlotta Kaučič (za lačne), Milka Hervatin; \$4.— Dr. Zvonimir Hribar; \$3.— Ivanka Kleva; \$2.— Marjan Korva (za lačne).

Vsem dobrotnikom Bog povrni!

NAŠA AKCIJA "STO NOVIH NAROČNIKOV":

ŠTEVILO novih imen, ki so bili ta mesec vpisani med plačilne naročnike, je dvignilo celotno letošnje število novih iz 34 na 42. Bomo do konca leta zopet dosegli število 100? Pomagajte!

je bila že brez snega, pota so se osušila, sonce pa je prijetno ogrevalo zemljo. Običajnega pomladnega vetra v zatišju pobočja ni bilo čutiti. Bolniki so dobili dovoljenje, da se smejo sprehajati tudi po vrtovih in gozdovih okrog zdravilišča.

Tudi Janko je smel vsako popoldne za eno uro na sprehod. Prvi dan je šel sam, a se je kmalu vrnil. Dolčas mu je bilo. Zato sta se naslednji dan dogovorila z Bosancem, da pojmeta skupaj. Že nekaj časa sta se dobro razumela. Janko je kmalu spoznal, da je mož kaj malo podoben onim, ki jih je srečaval v Sarajevu. Harambegović je bil izobražen gospod, zato se je z njim lahko razgovarjal o vseh mogočih problemih in stvareh, ki zanimajo današnjega inteligenta.

Kaj hitro je prišlo poletje. Sprehode so prestavili od popoldanskih ur na večerne, ko je minila dnevna vročina. Tudi niso bili več vezani na tisto pičlo uro, ampak je dolgost sprehoda bolj odločala sposobnost bolnika: vsi, ki so si že opomogli, so smeli delj časa ostajati zunaj in sprejeti nase večje napore, slabotnejši pa so se kmalu vračali.

Tudi Janko in Harambegović sta izrabljala lepe dneve ter proti večeru hodila na sprehode in izlete v okolico. Prijeten sprehod je bil zlasti v Goriče, nekoliko daljši na Trstenik, pa tudi v Križe ju je zanesla pot.

Za vsak skupni sprehod sta se že prejšnji dan dogovorila in tudi določila čas, kdaj bosta odšla iz zdravilišča. Za to je imel Harambegović poseben vzrok: hotel je namreč biti vselej že do večernic nazaj.

Kar skoraj redno se jih je udeleževal v zdraviliški kapeli. Bil je sicer muslimanske vere, toda to ga ni motilo, da ne bi zahajal h katoliškemu bogoslužju. Nekega dne je šel mimo kapele — že lani je bilo, ko je bil prvič na Golniku — in iz nje je zaslišal glas orgel ter sestrsko petje. To ga je zvalo v kapelo in pritegnilo. Od takrat se je zelo rad udeleževal pobožnosti. Janka seveda ni silil, saj je vedel, da v kapelo sploh ni zahajal, še ob nedeljah ne.

Bolnika sta se zopet vračala s sprehoda. Bila sta na Trsteniku. Nekoliko sta se zakasnila in sonce je že zahajalo za Kriško goro. Ko sta šla po hodniku mimo kapele, so orgle s petjem že glasno odmevale: opravilo se je moralo že pričeti.

"Stopiva v kapelo", je Harambegović neprisiljeno povabil Janka s seboj.

"Ni moja navada", se je branil in nekako opravičeval.

Toda Harambegović ni odnehal. "Vem, da ni, toda že zaradi petja vam ne bo žal."

Janko bi se najraje uprl in samo zaradi vljudnosti je sledil tovarišu. Drugače res skoraj ni mogel ta trenutek, kakor da se je vdal. Kaj vse človek stori iz vljudnosti . . .

Ko sta odprla vrata, ju je objel veličasten glas orgel in pa mogočna Marijina pesem "Marija skoz' življenje". Kmalu nato je

zadonel še solospev "V večnem žaru se blesteča . . ."

Kapela je bila polna. Le nekaj korakov sta mogla storiti, da nista obtičala ravno pri vratih. Sicer pa sta ujela samo še konec: opravilo je bilo zaključeno in stopila sta zopet na prosto, ko se je val udeležencev obrnil proti vhodu.

"Kako vam je ugajalo?" je vprašal Harambegović.

Janko ni odgovoril.

Bosanec se je vprašujoče zazrl vanj. Skoraj se je ustrašil, da je bil morda preveč vsiljiv in nadležen, ko ga je zvalil s seboj.

"Kaj vam je, prijatelj? Bledi ste. Vam je slabo? Ste se morda utrudili? . . ."

"Ne skrbite, kmalu bo zopet dobro. Sam ne vem, kaj mi je prav za prav . . ."

Do sobe ni Janko več spregovoril.

Ko jima je sestra prinesla večerjo, jo je Ahačič nagovoril. "Sestra, ste bili nocoj pri večernicah?" je vprašal in gledal vanjo z očmi, ki so željno čakale na odgovor.

"Če le nisem zaposlena pri bolnikih, grem; in tudi nocoj sem šla", je prijazno povedala.

"Dober pevski zbor imate. Kdo vodi petje?"

"Sestra Valentina."

"Ali so v zboru samo sestre, ali tudi bolniki in uslužbenci zavoda?" je vrtal dalje.

"Pevski zbor je sestrski."

(Nadaljevanje prihodnjič)

V ZALOGI IMAJO "MISLI"

TUDI TELE KNJIGE,

ki so nedavno dospele:

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA I. (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I.), ki ga uporabljajo za učno knjigo v srednjih šolah Viktorije in N.S.W. Strani 333. Cena \$7.— (poštnina posebej!).

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA II. (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART II.) kot nadaljevanje prvega, delo istih avtoric (Gobec-Lončar). Strani 433. Cena \$8.50 (poštnina posebej!).

KUHARSKA UMETNOST AZIJE. Kuharska knjiga številnih receptov azijskih narodov na 233 straneh in z več barvnimi slikami serviranja. Zbrala Marinka Pečjak. Knjiga je izšla lani in je pravkar dospela iz Slovenije. Cena \$13.60 brez poštne.

ZA BOGOM VREDNA NAJVEČJE ČASTI (Baraga in Marija) — 256 strani — Zbral dr. Filip Žakelj — Cena brez poštne \$2.50.

BARAGA USLIŠUJE — 468 strani — Zbral in uredil dr. Filip Žakelj — Cena brez poštne \$2.50.



Prelepi
Bohinj
bo tudi
to poletje
privabil
mного
turistov . . .



Z VSEM VETROV



MESEC SPOMINA smrti bo Avstraliji ostal maj: Sir Robert Menzies je 15. maja umrl na svojem domu, kjer je užival zaslužen pokoj po dolgi in uspešni letih političnega dela. Ustanovitelj liberalne stranke, ki je dosegel rekord tudi z več kot osemnajstletnim vodstvom avstralske vlade. Diplomatske svetovne formate, plemenitega značaja in odločne volje je žel obćudovanje tudi pri svojih nasprotnikih. Avstralija mu brez dvoma veliko dolguje.

V teh dneh sem se znova spomnil, da je Menzies na slikah arhiva našega melbournskega verskega središća: med častnimi gosti, ko je odvarjal leta 1945 Padua Hall, iz katere se je razvil petnajst let kasneje naš Baragov dom. Z nadškofom Mannixom sta bila tudi častna govornika.

In spomnil sem se, da bi Menzies prav lahko zdaj umrl v današnjem Slomškovem domu naših sester, namesto v svoji rezidenci v Malvernu. Ko se je odpravljaj v pokoj, je agent zanj iskal primerno hišo v Kew ali okolici. Ogledal si je tudi rezidenco bivše družine Carnegie, ki ga je pritegnila s svojim stavbarskim značajem. Ko pa je čez nekaj časa ponovo klical, da dokončno uredi nakup, je zvedel, da je rezidenca prodana in že čaka prihoda slovenskih sester...

IME NAŠEGA ROJAKA Ljenka Urbančiča je zadnji čas pogostejše v sydneyskih dnevnih časopisih, odkar je bil Ljenko izvoljen za člana Izvršnega odbora liberalne stranke za N.S.W. in za predsednika novoustanovljenega Etničnega sveta liberalne stranke v isti državi. Oglašajo ga za desničarja-ekstremista, on pa je že večkrat poudaril, da ni ekstremist, ampak "a true classical conservative". Pove naravnost, kar misli o komunizmu in socializmu, to pa nekaterim ni všeč, pravi sam o sebi Ljenko. A novinarji bi celo iz njegovega

mirnega zatišja štirih hektarov v Kurrang Hills, 80 kilometrov iz Sydneya, radi napravili trdnjavo politične če ne polvojaške aktivnosti. Kaj res tako "vojaško" zveni, da se glavna pot na Ljenkovi Mt. Mileni imenuje "Free Slovenia Drive", da nad potjo ponosno plapolata slovenska narodna zastava in da je Ljenko postavil stranjarno v spomin svojim med vojno in revolucijo po bitim prijateljem?

Ljenku želimo v javnem delovanju uspehov in vztrajnosti. Nikoli dovolj ne poudarjamo, kaj je svoboda in kako jo lahko izgubimo. Prav gotovo najlažje z molkom in strahom, z brezbriznostjo in zadnji čas žal tako poudarjano "neopredeljenostjo", ki je poslednji korak pred kompromisnim padcem. Vsi dobromisleči pozabljajo žalostno a uspešno vlogo tistih, ki so v organizacije poslani, da izvrše svoje umazano delo infiltracije. Kaj nimamo že dovolj zgledov med nami?

RIM je imel vedno skupino Slovencev, ki tam niso bili samo romarji za nekaj dni, ampak z ozirom na razne službe, študij in podobno stalni ali vsaj nekajletni meščani. Povezavale so jih razne vidne osebnosti, kot pokojni jezuitski asistent p. Prešeren, ali pa pokojni frančiškanski generalni definitor in univerzitetni profesor p. Hugo Bren. Tam so si med vojno, izgnane iz Maribora, uredile materino hišo mariborske šolske sestre. Po vojni je v Rimu mrgolelo slovenskih beguncev: zanje je zrastle središće s pisarnami in nudenjem pomoči, zlasti za izselitev preko morij. Kasneje se je s finančno pomočjo slovenskega izseljenstva po vsem svobodnem svetu dvignil v Rimu papeški zavod SLOVENICUM, ki je naše rimsko središće danes. Tudi ni neznano, da obstoja v Rimu slovenski hotel Bled, kjer se iz zdomstva prihajajoči slovenski romar večnega mesta gotovo počuti bolj domače, kot pa v tujih hotelih.

Ker v Rimu živeči Slovenci tudi umirajo, so si omislili lastno pokopališko kapelo na pokopališču "Prima Porta" ob robu mesta. Tam se bodo zbirali k maši ob skupnih spominih pokojnih, raztresenih po raznih rimskih božjih njivah. Obenem pa je v kapeli sami osem prostorov, pod njo pa še prostor za 44 grobov. Ta slovenska grobnica je poslednje delo dveh pokojnih slovenskih umetnikov, arhitekta Bitenca in slikarja Staneta Kregarja, po njuni smrti pa je sodeloval pri urednitvi še umetnik Jože Kregar. Kapelo je blagoslovil metropolit in ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik na nedeljo 20. novembra lanskega leta.

Rimski Slovenci so organizirani v društvu "Slomšek", ki prireja sestanke, romanja in izlete ter razne skupne bogoslužne zadeve. Izdajajo pa že petnajsto leto tudi

MELBOURNSKI SLOVENC!

Kadar potrebujete **TAXI TRUCK**
za selitev in podobno,
se boste z **MAKSOM HARTMANOM**
po domače pomenili za čas prevoza,
dela pa bo opravljeno dobro
in po konkurenčni ceni.

Kličite čez dan: 311 6366

RAPID TRANSPORT SERVICES PTY. LTD.

(vprašajte za Maksa Hartmana!)

Ob večernih urah

kličite Maksovo številko doma: 850 4090

mesečnik MED NAMI, ki je sicer skromno glasilo, pa gotovo z obvestili močna povezava rimske slovenske skupine.

VREME postaja po svetu čudno neuravnovešeno in napoveduje slabe čase: grozi z lakoto. V Afriki je vreme zadnja leta povzročilo več katastrofalnih suš, ki so zahtevale sto in stotisoče žrtev. Vemo pa, da lakoto ne povzroči samo premalo vode, ampak tudi preveč. Beremo, da je v letih 1887 do 1889 kitajska reka Hoang-Ho podrla nasipe in zalila deželo: dva milijona ljudi je izgubilo življenje — eni z utopitvijo, drugi zaradi lakote.

Prav Kitajska velja v zgodovini za klasično deželo lakote. Univerza v Nankingu je nedavno objavila razpravo, ki trdi, da je bilo na Kitajskem od leta 108 pred Kristusom pa do leta 1911 nič manj kot 1828 lakot, kar bi pomenilo 91 lakot na eno stoletje. Skoraj vsako leto je bila torej vsaj v eni kitajskih provincij ta huda nadloga.

RIMSKA kongregacija za svetniške zadeve je s posebnim dekretom dne 15. decembra 1977 dovolila, da se sme začeti postopek za razglasitev našega božjega služabnika dr. Janeza Gnidovca blaženim. Ta naš svetniški rojak je neutrudno deloval kot škof v Skopju v Makedoniji, umrl pa je pred zadnjo vojno v Ljubljani, popolnoma izčrpan od težkega misijonskega dela. Proces do proglasitve je natančen in dolgotrajen, kar vidimo pri kandidatu Frideriku Baragu. Vseeno pa smo veseli, da se je vsaj pričel; pri tem smo tudi globoko prepričani, da je kandidat Gnidovec zares vreden svetniške časti.

NIČ DOSTI sovjetskih statistik ne pride v svet, pred ločitvami pa je postalo zdaj tudi vodilne partije strah in tu imamo nekaj ruskih števil s tega polja: leta 1960 je od vsakih deset ruskih zakonov eden končal v ločitvi, zdaj pa se razporeči že kar eden od vsakih treh poročenih parov. Ena šestina vseh razporok je že v prvih 90 dneh zakona. Na vsakih deset otrok pride v Rusiji eden nezakonski.

KAJ NEPRIČAKOVANEGA se zgodi včasih tam, kjer človek najmanj pričakuje. Slovenci smo bili prijetno presenečeni, ko smo v vodilnem brazilskem dnevniku "O Estado de Sao Paulo" 1. aprila letos brali tudi naše ime. Ob priliki obiska severno-ameriškega predsednika Carterja v Braziliji se je ta dolgo razgovarjal o vprašanju človeških pravic s kardinalom nadškofom v Sao Paulu. V teh razgovorih je kardinal D. Frei Paulo Evaristo Arne mimogrede omenil položaj slovenske narodnosti manjšine na Koroškem — kje je slišal o njej, bi zdajle težko rekli. Lahko smo mu hvaležni. Miloš Stare, predsednik Narodnega odbora za Slovenijo, je iz Argentine brazilskemu kardinalu poslal zahvalno pismo.

Carterju je bil pogovor s kardinalom tako všeč, da ga je povabil še na polurni razgovor v avtu na poti do letališča. Upajmo, da si bo visoki gost zapomnil vsaj

Potujete v Rim? — Dobrodošli!

HOTEL BLED

Via S. Croce in Gerusalemme, 40

00185 ROMA (ITALY) Tel. (06)777102

II. Kat. — Sobe s kopalnico, radioaparatom, klimatsko kontrolo. Centralna lega. Prostor za parkiranje. Restavracija. Slovensko osebje.

naše ime. Navadno je takimle gospodom boleči problem, kot je naš koroški, preneznaten, da bi se jim zdelo vredno ga sploh obravnavati.

VSEBINA odlična, zunanja oblika komaj zadostna ali nezadostna . . . smo brali nedavno o rokopisih oz. tipkopisih dr. Tineta Debeljaka, zato mož pri stavcih v tiskarni ni ravno priljubljen. Je pa kljub temu zares vreden, da ga omenimo ob 75-letnici, ki jo je 27. aprila obhajal v Argentini. Še vedno silno delaven, brez dvoma osrednja osebnost slovenske književnosti v emigraciji, in ko bo zgodovina doma spet pravično delila, ga bo morala uvrstiti med vrhove kulturnih ustvarjalcev slovenskega naroda. Še je poln neugnane tvornosti in pobud, ki presegajo slovenski okvir, saj je kot prevajalec in kritik posegal in še posega v književnosti številnih drugih narodov. V naši književnosti pa obsega Debeljakovo delo celoto tega področja, to je besedno umetnostno tvorbo, književno zgodovino s kritiko in organizacijsko delovanje. Slovenci v izseljenstvu smo lahko samo ponosni, da ga imamo.

Dr. Tinetu Debeljaku iskrene čestitke in najboljše želje k jubileju tudi od avstralskih Slovencev! Če pa bi bil še živ pokojni urednik o. Bernard, s katerim ju je vezalo staro prijateljstvo še iz mladih let, bi si verjetno za to priliko zopet izmenjala pismi v vezani besedi in polni dovtipov . . .

PO 14 MESECIH bivanja v Beli hiši kot predsednik ZDA je Carterjeva popularnost med Amerikanci neverjetno padla na 46%. To je najnižji odstotek vseh zadnjih ameriških predsednikov, razen Forda, ki je bil ob koncu še na nižji stopnji. Zato je Jimmy sklical na dvodnevno "izpraševanje vesti" v svojo rezidenco Camp David svoje najvažnejše svetovalce, ministre in nekatere generale. Razgovarjali so se o notranjih in zunanje-političnih zadevah. Kakor so mogli izvleči novinarji, je prišlo med drugim na vrsto tudi vprašanje Jugoslavije po Titovi smrti in problem morebitne ameriške intervencije na Balkanu v primeru sovjetskega nastopa . . . Če bodo z novimi ukrepi rešili Carterjevo popularnost, bomo še videli. Kočno je glavna naloga le na njem samem: pokazati bo moral, da je dorastel težkim svetovnim političnim problemom . . .



DRAGI OTROCI!

Pa pojdimo zopet v Melbourne gledat za vrednimi kandidati naše "galerije mladih"! Kar tri naenkrat smo ujeli v fotografsko kamero, ponje pa smo šli v LENKOVO družino, ki živi v North Springvale. Najstarejši je MIRKO in ima dvajset let, srednja — sedemnajstletna — je ŠTEFKA, ANDREJ pa je te dni dopolnil petnajst let. A Lenkovi imajo še tri mlajše pri hiši, o katerih bomo pisali čez deset let, če jim bodo naši trije tudi v bodoče dajali lep zgled. Naj kar tukaj povem, da pri Lenkovih starejši za mlajše lepo skrbijo: tudi ko je mama leto in pol hodila na delo za večerne ure, so bili mlajši trije z vsem preskrbljeni.

Lenkova družina je dospela v Avstralijo iz prelepe Savinjske doline, župnija Radmirje. Takrat so bili seveda le trije otroci, najstarejši komaj desetletnik. Vsi so ohranili slovensko zavest in jezik, ata in mama pa v družini domačo vzgojo in domače navade. Res slovenski dom v zdomstvu. Svoje je dodajala v teku let Slomškova šola, obisk verskega središča ter sodelovanje pri raznih verskih in kulturnih dejavnostih. Narodna noša vsem Lenkovim prav pristaja: kar čeden slovenski pušljec so.



Mirko se že tretje leto uči za mehanika, a njegov najljubši šport je menda kolesarjenje. Štefka hodi v zadnji razred srednje šole in se pripravlja za maturo. Pravi, da bo šla za bolničarko. Andrej pa je v četrtem razredu srednje šole, a vse kaže, da bo pustil šolo in se izučil za mesarja. Ta poklic ga veseli in že hodi pomagat k nekemu mesarju.

LENUHI POTEPUHI

BEŽI, BEŽI, O LENOBA!
V TOVARŠIJO TI NE GREM;
TI SI MLADIH LET GRDOBA,
TRDNO SE TI ODPOVEM.

VSE LENIVKE IN LENUHE
ČAKA STRGANI ROKAV;
POTEPENKE, POTEPUHE
GLAD PO SVETU BODE GNAL.

DOBRE GLAVE, PRIDNE ROKE
DOBER OČE RAD IMA;
PRIDNE LJUBI BOG OTROKE
IN JIM DOBRO SREČO DA.

PRAVA SREČA PA LENUHA
RADA HITRO ZAPUSTI;
PRIDNI ŠOLAR DOSTI KRUHA
SI ZA STAROST OSKRBI.

ANTON MARTIN SLOMŠEK

Dragi striček! — Pa naj se še jaz enkrat oglasim, saj si nas za veliko noč povabil, naj kaj napišemo o praznikih. Na žalost sem zamudil datum, ko bi moral poslati pobarvano sliko.

Tukaj ni slovenske cerkve, zato pa smo se udeležili velikonočnih obredov v angleščini. Doma pa smo napravili lepe pirhe in mama mi je pravila o raznih navadah v Sloveniji. Seveda je spekla tudi potico, ki jo zelo rad jem. Povedala pa mi je, da ni praznikov, če so samo zunanosti. Zato pa smo ves post pridno nabirali žrtve in zbirali za lačne, na veliki petek pa smo šli k spovedi. Tako so bili za našo družino prazniki res lepi.

Prisrčno pozdravljam Tebe in vse Kotičkarje! — Mark Pevec, 12 let, Perth, W.A.

Vse Kotičkarje tudi jaz lepo pozdravljam, posebno pa Strička, ki nam pripravlja vsaki mesec Kotiček. Jaz sem še premajhna, da bi prišla v Kotiček moja slika, a mama pravi: Če boš še nekaj let tako pridna kot doslej in boš rada govorila slovensko, bo tudi to prišlo. Poskusila bom, četudi ni lahko.

Ko bom velika, bom učiteljica. Zdaj pa sem bolničarka in imam veliko dela z našim psičkom, ki si je zlomil nogo. Ima jo v deskah in vso povito, jaz ga pa varujem in mu strežem. Muca je ljubosumna in ji ni nič všeč, da zanjo nimam dosti časa.

Striček, zdaj moram pa končati! — Anita Kalan, 10 let, Bondi, N.S.W.

Vsem trem želimo, da bi dosegli svoje načrte, pa vedno ostali tudi poštene in zvesti temu, kar sta jih učila skrbna starša. Vem, da jih bo vedno spremljal spomin na topli domek. Veliko jim bo pomagal v življenju, če ga bodo ohranili in cenili. To je lepša dota kot vse bogastvo, ki ga nekateri starši nudijo otrokom, ne znajo pa mu priložiti ljubezni in svojega krščanskega zgleda.



KRIŽEM

AVSTRALSKE SLOVENIJE



CANBERRA, A.C.T. — Tokrat moram rojakom poročati veselo novico: dne 18. aprila je naše Slovensko-avstralsko društvo dokončno izplačalo canberrski **SLOVENSKI DOM "TRIGLAV"**. Naš je do zadnjega centa svoje vrednosti. Vsi skupni napor, vse tveganje, skrb, nasprotovanja . . . za vse pravimo danes: vredno je bilo vztrajati in zaupati. Bog daj, da bi tudi v bodoče držali skupaj in ohranili svojo neodvisnost.

Da smo novico vsi člani z zadovoljstvom sprejeli, je razumljivo. Dom bi bil brez dvoma ponos večjim narodnostnim skupinam, kot pa je naša. Danes je njegova uradna ocenitev 250.000 dolarjev in kot neodvisni skupni lastniki smo na to lahko ponosni.

Dne 3. aprila smo zopet imeli piknik. To pot pa kar v Domu in okrog njega. Odbor je zopet podaril dva pečena prašička in v domači peči spečen kruh, ki je posebno teknil. Tudi vse ostalo je bilo odlično pripravljeno.

Dne 6. maja pa smo imeli materinski ples, s katerim smo počastili naše mamice. Udeležba je bila zadovoljljiva, vzdušje med prisotnimi pa tako domače in prijetno, da se je bilo kar težko raziti. Le naj bi tako med nami še dolgo ostalo!

Naj dodam, da sem se v majskih šolskih počitnicah ustavil za nekaj dni v Melbournu. Na materinski dan, na nedeljo 14. maja, sem se podal v Springvale na materinsko proslavo, ki jo je na svojem zemljišču priredilo društvo "Planica". Priznati moram, da sem bil prijetno presenečen ob vsem, kar sem videl pri tem tako delavnem slovenskem društvu. Njih zemljišče je najlepši dokaz, kaj so pripravili z dobro voljo v nekaj letih. Na Materinsko proslavo je prišlo okrog 200 ljudi. Vsi so bili zadovoljni s sporedom in tudi z odlično postrežbo. Iz srca želim melbournskim "Planičarjem" še obilo lepih uspehov v bodoče. — **Joža Maček.**

KEW, VIC. — V lanskih julijskih mislih smo objavili pismo naročnice iz Sydneya o slovenskem misijonarju na Madagaskarju, **Janku Kosmaču**. Oba doma iz Novakov pri Cerknem sta si skoraj sosed. S pismom sem objavil tudi njegovo sliko s skupino zamorske dece, med katero deluje, in pa seveda poleg prošnje zlasti njegovim ožjim rojakom ali bivšim breginjiskim faranom tudi njegov naslov: **Box 129, Farafangana, Madagascar.**

Zanimivo: nekaj njegovih znancev se mu je le oglašilo in tudi nekaj darov je dobil. MISLI, ki sem mu jih začel takrat pošiljati, pa ni dobil do danes niti ene številke. To razvidimo iz pisma, ki ga je pisal svoji vaščanki, ko se mu je oglasila iz Melbournu. V njem izrecno pravi, da "MISLI ne pozna". Kljub temu pro-

si, če bi ona posredovala objavo slike nedokončane misijonske cerkvice, kateri dostavlja svojo skromno prošnjo. "Dela počasi napredujejo, ker ni dovolj finančnih sredstev. Kako hvaležen bi bil za vsak mali dar! Saj ne prosim zase: gre za naše vernike na Madagaskarju, za božjo čast . . ."



Seveda sliko objavljamo — mogoče se bo kdo bravec Janka Kosmača le spomnil, zlasti morda kdo, ki misijonarja osebno pozna od doma. Radi bomo posredovali darove, da pridejo v njegove roke. Kdor pa mu hoče pisati osebno in priložiti kak dar, bo pa misijonar najbrž še bolj vesel.

Naj kar tu dodam v zahvalo in dokaz, da sem srečno prejel: tri neimenovane osebe iz A.C.T. so poslale upravi vsoto sto dolarjev z željo, naj gre deset dolarjev za melbournski fond Doma počitka, deset Sydneyu v isti namen, osemdeset pa naj se razdeli v pomoč misijonarjem. Iskren Bog plačaj! — **Urednik.**

SYDNEY, N.S.W. — Rad bi opozoril sydneyse rojake na **TEDEN USUŽNJENIH NARODOV**, ki ga bomo v našem mestu obhajali tudi letos. Zaželjena bi bila čim večja udeležba pri **motorni povorki (motorcade) v soboto 15. julija**. Zbirališče je ob 9.30 dopoldne v Wentworth Parku, začetek pa ob desetih. Vozila (osebni avtomobili in okrašeni tovornjaki — floats) bodo šla skozi središče Sydneya. Približno ob 12.15 p.m. bo mirna demonstracija v Wohlara, kjer bo po kratkih govorih razhod.

Namen te vsakoletne prireditve narodov, ki so izgubili svobodo ter živijo pod diktaturo rdeče zvezde, je: znova opozoriti avstralsko javnost na nevarnost in krutost komunizma. Res je, da je danes popularno vse,

**TOBIN
BROTHERS**
funeral
directors

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM
NORTH MELBOURNE.
189 Boundary Road, 329 6144
MALVERN,
1382 High Street, 509 4720 in 509 2675
SPRINGVALE-DANDENONG,
505 Princes Highway, Noble Park. 546 7644
MENTONE.
3 Station Street. 93 2460
FRANKSTON,
232 Cranbourne Road. 781 2366
NA USLUGO V CASU ZALOVANJA

samo reči kaj proti komunizmu je nedopustno. Vendar je tako klavirno iz strahu ali oportunitizma molčati o žrtvah ljudi, ki jim je komunizem odvzel osebnost, svobodo, jih oropal vsega, od mnogih terjal po preganjanjih in mukah celo življenja. Če smo odkriti, si moramo priznati, da bi lahko tudi marsikdo izmed nas že ležal neznanokje, če bi si takrat ne izbral poti v svobodni svet. Žal so mnogi danes že kar pozabili, zakaj so vse zapustili in odšli v tujino. Bogu bodimo hvaležni, da smo danes v svobodnem svetu! Zato pa nam ne sme biti vseeno za one, ki še trpijo.

S tem našim javnim izpričanjem bi radi pokazali, da usuznjeni narodi niso sami pod težkim križem, ki jim ga nalaga komunizem po domovinah. Če mi v svobodnem svetu tega pričevanja nismo več zmožni, je to samo znak, da bo moral zopet nastopiti čas, ko bomo prisiljeni sprejeti spet tisti križ, od katerega smo zbežali iz domovine in od katerega beže Vietnamci danes . . .

Kot član organizacije Usuznjenih narodov za N.S.W. sem bil naprošen, da to objavim. Naj bo ta objava injekcija tudi za našo stagnirano družbo. Obenem pa dodajam prošnjo: Rojaki! Združimo se tudi v molitvi v močno silo — silo četrtega sveta usuznjenih narodov!

S slovenskimi pozdravi! — **Jože Košorok.**

FAWKNER, VIC. — Dolgo je že od tega, a še se dobro spominjam: kot majhen fantek sem sedel na atejevih kolenih, mama pa mi je s prstom kazala na razpelo v kotu nad mizo in mi govorila o Jezusu. Tako

smo večina doživljali prve stike z Bogom. — Dorastli smo, časi so se spremenili, takile spomini so pa le lepi in nam marsikdaj pomagajo po pravi poti. Saj smo tolikokrat podobni morskemu valu, ki ga veter premetava . . .

Na ta domači spomin sem mislil tudi na nedeljo 30. aprila, ko smo se na povabilo pri cerkvenih oznanilih slovenske maše kar v lepem številu skupno udeležili filma "Jezus iz Nazareta". Ko je danes toliko slabega na filmskem platnu, nas film take vsebine in umetniške višine res prijetno preseneti. Zase moram reči, da takega filma še nisem videl, pa kot sem opazil pri drugih udeležencih, drama na filmskem platnu ni pretresla samo mene. Kristus bi bil težko lepše portretiran in dogajanja so se z malimi izjemami držala poteka dogodkov točno po svetopisemskem poročilu. Predstava nam je vsem res približala resnico odrešenja in marsikomu dala priliko za globlje razmišljanje. Končno je tudi takle film lahko za marsikoga milost, ki mu utrdi razmajano vero.

Vse prisrčno pozdravlja — **Martin Pirc.**

SYDNEY, N.S.W. — . . . Zadnjič sem bral v članku g. Tomažina, kako so Viničani strašno ponosni na svojega ožjega rojaka pesnika Otona Župančiča. Še pred nekaj leti sem bil na obisku v Župančičevi (in obenem tudi moji) rojstni vasi: ne bi mogel popisati, kako za-

Potrebuje TAPETNIKA?

RUDI BABICH

obnavlja in popravlja kuhinjske stole,
naslonjače in zofe ter vse ostalo,
kar morda v Vaši hiši kliče po tapetniku.

Iz starega novo po zmernih cenah!

Prepričajte se sami!

Ni Vas ne stane vprašati za ceno!

Telefon: 604 2038

217 Polding Street, Smithfield (Sydney), N.S.W.

Urarsko in zlatarsko podjetje:
ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER
31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.
(nasproti postaje)
Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur
in zlatnine (šest mesecev garancije) in 5% na
vse nakupe. Engraviranje imen brezplačno.

HANDMADE JEWELLERY
DESIGNED AND MADE
IN OUR OWN WORKROOM

Sydneyski rojaki, pridite in se sami prepričajte
o ugodnih pogojih.

Priporočata se
Edvard in Kristina ROBNIK

nemarijena je bila tedaj pesnikova rojstna hiša. Že zdaj naj bi morali Župančičevo rojstno hišo popraviti in urediti v muzej, a nič takega se kljub "ponosu" ni zgodilo kar dolga leta od njegove smrti.

Vem, da je bila Župančičeva mati zelo verna žena in tako so še sedaj njegovi sorodniki, ki v Vinici žive. O pesnikovem značaju prilagojevanja pa smo več ali manj Viničani vedeli, kakor je vedela vsa Slovenija, saj je bil Župančič javna osebnost. Prepričan sem, da bi zato ne metali v Kolpo (po Tomažinovem) nikogar, če Župančiča prikaže po besedah Slodnjaka, Debeljaka in Beličiča, ki so govorili gotovo iz osebnih izkušenj. Viničani smo preprosti a pošteni ljudje, ki ljubimo resnico, ne pa mit . . . — **Viničan iz N.S.W.** (ime in naslov lani uredništvo).

REŠITEV aprilske uganke: DOMINE sem objavil v majski številki. Kot je razvidno iz odgovorov, ni bila samo ena možnost rešitve. Vsekakor sem vzel v dobro vse.

Rešitev so poslali: Toni Grl, Vinko Jager, Marija Bizjak, Helena Berkopec, Irena Turk, Iztok Nusdorfer, Julka Vodopivec, Stanko Žabkar.

Izrečana je bila **Irena Turk**.

REŠITEV MAJSKE KRIŽANKE:

Vodoravno: 1. maslo; gips; 2. urez; motel; 3. as; val; to; 4. K(arl); Areh; grm; 5. os; J(ohn) K(ennedy); groš; 6. lopa; ko; ve; 7. Ela, pesa; K(oper); 8. da; les; me; 9. atlas; mora; 10. rajh; skrat.

Navpično: 1. mu; koledar; 2. ara; solata; 3. sesa; pa; Lj.; 4. L(jublanski) Z(von); rja; Lah; 5. O; vek; pes; 6. mah; kes; 7. gol; gos; M(ladinska) K(njiga); 8. It; gr(am); Amor; 9. Petrov; era; 10. Slomšek; at.

Rešitev so poslali: Sestra Maksimilijana, Jože Grilj, Sestra Pavla, Jakob Reven, Emilia Šerek, Majda Skubla, Alenka in Eva Žigon, Ivanka Žabkar, Ivan Denša, Lidija Čušin, Julka Vodopivec, Dorica in Ivan Slavec ter Anica Cuderman.

Žreb je izbral **Majdo Skubla**.

*

Tomažek se je udaril in izgubil noht. Po nekaj tednih ga vpraša teta: "Ali ti je noht na palcu že zrastel?" Tomažek pa: "Ne še — manjka mu še črni rob zgoraj . . ."

MELBOURNSKI ROJAKI!

Vašim otrokom v pomoč pri pouku bi bila
**THE WORLD BOOK AND CHILDCRAFT
ENCYCLOPEDIA.**

V domačem jeziku boste dobili vse informacije
ter po želji uredili nakup, če pokličete

MARCELO BOLE — tel. 306 3087,

DANILO ŠTOLFA — tel. 306 2664,

ali pa **NEVO BOLE-ROEDER** — tel. 306 1141.

Bi se želeli pridružiti naši prodajalni skupini?

Ste dobrodošli! Pokličete nas za dogovor!

Melbournsko tapetniško podjetje

JOE'S UPHOLSTERY REPAIRS

je v rokah tapetnika, ki Vam bo
po zmerni ceni na uslugo
pri vseh tozadevnih popravilih Vašega pohištva

Priporoča se

JOŽE VUKOVIČ

10 Prentice Street, NORTH ALTONA, Vic.

Telefon: 391 3776

Melbournski rojaki!

Želite morda kupiti po zmerni ceni
KOKOŠI, ali zares SVEŽA JAJCA?

Oboje Vam nudi kokošja farma
Bruna in Alne **SDRAULIC**
(komaj miljo in pol od Slovenskega grička
v Elthamu).

Research Warrandyte Road, **RESEARCH**

Telefon: 437-1868

SLOVENSKO MIZARSTVO

se priporoča melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva
po zmerni ceni.

Telefon:
459 7275

FRANC ARNUŠ
76 Beverley Road,
ROSANNA, Vic.

PHOTO
Mickey's
Studio

**9A LOWER PLAZA,
SOUTHERN CROSS HOTEL BUILDING,
MELBOURNE**

Tel. 63 1650

Za poroke, krste in razne druge družinske prilike
smo Vam na uslugo
v našem studiu, v cerkvi ali doma!

Slika za potni list — v dvajsetih minutah!

MISEL

19 — 10, 3, 22, 1, 22, 15 — 16, 20, 19, 3 — 19, 20,
14, 13, 7, 1, 8 — 6, 15 — 2, 6, 3, 13, 5, 22 —
16, 20, 19, 3 — 17, 3, 8, 10, 11, 22, 4 — 5, 22 —
23 — 15, 22, 10, 4, 13, 11, 22, 15, 22 — 23, 6, 7,
8, 23, 22 —

15, 8, 5 — 16, 3, 19, 18 — 6, 15 — 16, 3, 19, 18 —
23, 6, 9, 8, 3 — 21, 13, 1, 6 — 6, 15 — 9, 3, 13, 5, 22 —
10, 2, 22, 9, 4, 5, 8, 5, 22 — 17, 3, 22 — 4, 8, 9,
16, 19 — 15, 8 — 23, 10, 22 — 11, 22, 12, 8, 23, 22. —

18, 3, 6, 7, 8 — 16, 19, 3, 6, 11, 15, 6, 16.

KLJUČ za razvozljanje gornje MISLI in imena slovenskega pesnika, ki jih je napisal, je v spodnjih štirih besedah. Pravilne besede dobiš, če namesto števil vstaviš pravilne črke. Poskusi, saj ni tako težko!

Gozdna žuželka (množina): 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Igralec "kraljeve igre": 7, 8, 9, 6, 10, 11.

Dušni pastir: 12, 13, 14, 15, 6, 16.

Povesti, pripovedke: 17, 18, 19, 20, 21, 22.

ŽREBANJE nagrajenca bo 23. junija. Pošljite do tega datuma na uredništvo svoje rešitve!

✱

Oče: "Plavat bi šel rad? Ko sem te prosil za roko v garaži, si se pa izgovoril, da te trebuh boli. Nič ne bo s plavanjem, Jurček!"

Jurček: "Ata, saj znam plavati tudi na hrbtu . . ."

Melbournskim rojakom je na uslugo

ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN
LUBI PIRNAT

18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.
Telefon: 288 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.
Full denture service and repairs.

Se želite naučiti voziti avto?

ŠOFERSKI POUK
Vam z veseljem nudi

**"FRANK'S
AVTO ŠOLA"**

32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST, 2165
N.S.W.

TELEFON: 72-1583

● Čeprav ne delajo, dajte jim, da jedo: bodo manj govorili.

● Učitelj: "Tako, otroci, to lahko preberete tudi v Učbeniku, ki bo izšel marca prihodnje leto, jeseni se ne bo več dobil, decembra pa tako ne bo več veljaven . . ."

● V onesnaženem okolju najbolj uspevajo umazani ljudje.

● Tresla se je gora — rodil se je samoupravni sporazum o delitvi dohodka po rezultatih dela.

● Navadnih žarnic sicer ni, imamo pa dovolj žarnic za pot v svetlo prihodnost.

● V gozdu vila, v garaži vile mercedes, v mercedesu človek, v človeku srce, v srcu ljubezen — do delavskega razreda.

● Uganka: Jaz govorim, ti govoriš, on govori, mi govorimo, vi govorite, oni govorijo. Kdo pa potem dela?

✱

V prodajalni klobukov.

"Tale klobuk bom vzela. Mož pravi, da me pomladi za deset let."

"Koliko ste pa stari?"

"Sedemindvajset let."

"Ne, brez klobuka sem mislil . . ."

Priporočam se Slovencem
vzhodnega dela velikega Melbourn
za vsakovrstna avtokleparska dela,
avtobarvanje in podobno.

Popravljamo zasebno in za vse večje zavarovalnice.

A. V. MOTOR BODY REPAIRS
1/117 LEWIS RD., KNOXFIELD, 3180, VIC.
Telefon delavnice 231-5536

TOWING SERVICE 24 ur dnevno
na telefonu 231-5757
ali pa doma — 232-4314

Rojak **VOJKO VOUK**

Melbournskim Slovencem
se priporoča kamnoseško podjetje

VIZZINI MEMORIALS
Verga Bros. Pty. Ltd.

9 TRAVALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.
Telefon: 359 5509

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.
Garancija za vsako delo!

F. T. ADMINISTRATIVE SERVICES PTY. LTD.
182 NORTON STREET, LEICHHARDT, N.S.W., 2040

TAX CONSULTANTS — INSURANCE BROKERS

Prevzemamo registracijo in popolno knjigovodstvo vsakovrstnih podjetij in družb ter kontraktorjev, kakor tudi posameznikov. Urejamo davčne obračune ("Income tax return"), rešujemo davčne probleme in nudimo potrebne nasvete.

Posvetujte se z rojakom

V. FERFOLJA
J. M. THAME
E. WEINBERG

Predstavljamo različna zavarovalna podjetja — "Tariff Companies".

Nudimo vam zavarovanja: za življenje, za bolezen, v nezgodah; zavarovanja nepremičnin itd. (Workers' Compensation, Public Risk, Superannuation scheme, Pension Funds).

TELEFON: SYDNEY 560-4766 in 560-4490



VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA

PUTNIK

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

72 SMITH STREET, COLLINGWOOD, VIC., 3066

Telefon : 419-1584 in 419-2163

Rešujemo vse potovalne probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.

Naša brezplačna usluga: za obisk svojcev iz domovine Vam izpolnimo prošnjo ter jo brez Vaših potov oddamo emigracijskemu uradu.

Z nami se morate pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pisмено ali z osebnim obiskom naše pisarne. Za rezervacijo vozne karte pridemo po želji tudi na dom.

Redni poleti v domovino štirikrat na teden!

PUTNIK — SLOVENIJA TRAVEL CENTRE
Ivan Gregorich

(že od leta 1952 v Avstraliji na uslugo vsem, ki žele potovati)

Po urah:

Paul Nikolic, Nada Nakova, 48 Pender Street, Thornbury, Vic. 3071 — Tel. 44 6733

Ivan Gregorich, 1044 Doncaster Road, East Doncaster, Vic. 3109 — Tel. 842 1755

Dr. J. KOCE, 3 Beatrice Street, Kew, Vic. 3101 — Tel. 861 8076

(Najstarejši tudi po letih objavljanja oglasov v Mislih)

ČE HOČETE POTOVATI,

se z zaupanjem obrnite name. Vse delo glede potovanja uredim
brezplačno.

Samo v onih primerih, ko se hočem zavarovati radi izgube časa
z dajanjem nasvetov, ki nimajo nobene zveze s potovanjem, mi
plačajo stranke majhen depozit. Ko plačajo celo karto, mi pa
plačajo toliko manj, kolikor so mi dale za depozit. Tako ne more
biti z nobene strani nikakih očitkov in se ni treba nikomur nič bati.
Važno! V vseh večjih mestih Evrope, Amerike in Kanade imam
poleg poslovnih tudi osebne prijateljske zveze, kar je že večkrat
prav prišlo rojakom, ki so pri meni naročili potovalne karte.

**TOUR WORLD INTERNATIONAL, 153 Collins Street,
Melbourne, 3000 — Tel. 63 4832, Consultant Dr. J. KOCE**

NAJVEČJA TURISTIČNA AGENCIJA V AVSTRALIJI



**PRIDITE OSEBNO,
TELEFONIRAJTE
ALI PIŠITE:**

**22nd Floor, M.L.C. Centre, 19-29 Martin Place,
SYDNEY, N.S.W., 2000**

Telephone: 231 6955

Po urah: 32 4806



- pri nas dobite najcenejše možne vozne karte
- mi smo uradni zastopniki letalskih in pomorskih družb
- bavite se izključno z opolnomočeno
in registrirano agencijo

V uradu:

RATKO OLIP

JetsetTours

— IMA URADE PO VSEJ AVSTRALIJI —

— JE URADNI AGENT AVSTRALIJE ZA OLIMPIJSKE IGRE 1980 V MOSKVI —